

Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına katılmak için Hükümete yetki verilmesine dair kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 25 . II . 1947 - Sayı : 6541)

No.
5016

Kabul tarihi
19 . II . 1947

BİRİNCİ MADDE — Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası hakkında olup, asıllarının birer örneği ve Türkçe metinleri bu kanuna ilişik bulunan Anlaşmaları imza etmek ve bu kurullara katılmak için lüzumlu olan diğer işlemleri yapmak ve Anlaşmalar hükümlerinin gerektirdiği tedbirleri almak için Hükümete yetki verilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Milletlerarası Para Fonuna ve Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına yapılması gereken ödemeler, gelecek yıllar bütçelerine konulacak ödeneklerden mahsup edilmek üzere, avans olarak icra olunabilir. Ancak bu avansların yekûnu, 1 Temmuz 1944 tarihinde mer'î sıklet ve sâfiyetteki, (86 000 000) Amerika Birleşik Devletleri dolârı karşılığını geçemez.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

21 Şubat 1947

MİLLETLERARASI PARA FONU HAKKINDAKİ ANLAŞMA

Adlarına bu Anlaşma imza etmiş olan Hükümetler aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Giriş maddesi

Milletlerarası Para Fonu kurulmuştur ve aşağıdaki hükümlere göre çalışacaktır:

Madde — I.

Gayeler

Milletlerarası Para Fonunun gayeleri şunlardır

(I) Milletlerarası para meselelerinde danışma ve işbirliği mekanizmasını temin eden daimî bir müessese vasıtası ile Milletlerarası para işbirliğini teşvik etmek.

(II) Milletlerarası Ticaretin genişlemesini ve muvazeneli inkişafını kolaylaştırmak ve böylece İktisadi siyasetin ilk hedefleri olarak iş bulmada ve hakiki gelirden yüksek seviyelere erişilmesi ve bu seviyelerde tutunulmasına ve bütün âzaların verimli kaynaklarının gelişmesine hadim olmak.

(III) Kambiyo istikrarına medar olmak, azalar arasında muntazam kambiyo anlaşmaları idame etmek ve dövizlerin kıymet kaybettirici yarışlarına mâni olmak.

(IV) Âzalar arasında cari muameleler hususunda çok taraflı bir tediye sisteminin kurulmasına ve dünya ticaretinin inkişafını işkâl eden kambiyo takyidatının izalesine yardım etmek.

(V) Kendilerini Fonun menabiinden münasip teminat mukabilinde faydalandırmak suretiyle âzalara itimat vermek ve böylece tediye muvazenelerindeki bozuklukları, millî ve Milletlerarası refah için tahripkâr tedbirlere başvurmaksızın tashih etmek fırsatını temin etmek.

(VI) Yukarıdaki fıkraya tevfikân âzaların milletlerarası tediye muvazenelerindeki muvazenesizlik derecesini azaltmak ve bunun devam müddetini kısaltmak.

Fon, bütün kararlarında bu maddede yazılı gayeleri rehber ve hedef ittihaz edecektir.

Madde — II

Âzalık

Kısım : 1 - İlk âzalar (Müessis âzalar)

Birleşmiş Milletler para ve Maliye Konferansında temsil edilmiş olan ve Hükümetleri XX nci maddenin 2 nci kısım (e) fıkrasında tasrih edilmiş bulunan tarihten evvel âzalığı kabul eden memleketler, Fonun ilk (Müessis) âzaları olacaklardır.

Kısım : 2 - Diğer âzalar

Âzalık, Fonun tâyin edeceği zaman ve şartlar dâhilinde diğer memleketlerin Hükümetlerine de açık olacaktır.

Madde — III

İştirak hisseleri ve taahhüdât

Kısım : 1 - İştirak hisseleri

Her âza için bir iştirak hissesi tâyin edilecektir. Birleşmiş Milletler para ve Maliye Konferansında temsil edilerek XX nci maddenin 2 nci kısmının (e) fıkrasında tâyin edilmiş olan tarihten

evvel âzalığı kabul eden âzaların iştirak hisseleri, (A) cetvelinde tesbit edilen miktarlar olacaktır.

Diğer âzaların iştirak hisseleri Fon tarafından tâyin edilecektir.

Kısım : 2 - İştirak hisselerinin tensiki

Fon, beş senelik fâsılalarla âzaların iştirak hisselerini tetkik ve münasip görürse, bunların tensikını teklif edecektir. Bundan başka, diğer herhangi bir zamanda alâkadar âzanın talebi üzerine ve bu talep muvafık görüldüğü takdirde, herhangi bir iştirak hissesini nazarı itibara alabilecektir. İştirak hisselerinde herhangi bir değışikliğin yapılması için rey hakları yekûnunun 4/5 nispetinde bir ekseriyetle karar verilmesi şarttır. Alâkadar âzanın rızası olmaksızın hiçbir iştirak hissesi değıştirilmiyecektir.

Kısım : 3 — Taahhüdât; tediyenin zamanı, yeri ve şekli

a) Her âzanın taahhüdü iştirak hissesine müsavi olacak ve âza XX inci maddenin 4 ncü kısmının (c) veya (d) fıkrasındaki hükümlere tevfikan fondan para satın almağa ehliyet iktisap ettiği tarihte veya bu tarihten evvel salâhiyetli mutemede tevdi edilerek Fona tamamen tedavi edilecektir.

b) Her âza asgari olarak:

(i) İştirak hissesinin % 25 inden veya

(ii) Fon'un, kambiyo muamelelerine başlamak üzere bulunduğunu XX nci maddenin 4 ncü kısmının (a) fıkrası mucibince âzalara tebliğ ettiği tarihte kendi resmî altın ve dolar (Amerika Birleşik Devletleri doları) mevcudunun sâfi miktarının % 10 undan,

Hangisi daha az ise o miktarı altınla tedive edecektir.

Her âza, resmî altın ve dolar (Amerika doları) mevcudunun sâfi miktarını tâyin etmek hususunda Fon'a lüzumlu malûmatı verecektir.

c) Her âza, iştirak hissesinin bakiyesini kendi parasıyla ödiyecektir.

d) Herhangi bir âzanın toprakları düşman işgalinde kaldığından naşi, (b) (ii) fıkrasında sözü geçen tarihteki resmî altın ve dolar (Amerika Birleşik Devletleri doları) mevcutlarının sâfi miktarını tesbit etmek mümkün olmadığı takdirde Fon bu nevi mevcutları tâyin etmek üzere münasip başka bir tarih tesbit edecektir Şayet, bu suretle tesbit edilen tarih, XX inci maddenin 4 ncü kısmının (c) veya (d) fıkraları mucibince âzanın Fon'dan para satınalmağa ehliyet iktisap ettiği tarihten muahhar ise, Fon ile âza yukarıda (b) fıkrasına tevfikan altınla muvakkuat bir tedavi yapılması hususunda anlaşacaklardır. Âzanın taahhüd bakiyesi, resmî mevcutlarının sâfi miktarı belli olunca âza ile Fon arasında gerekli düzeltmeler yapılmak kaydiyle, kendi parasıyla ödenecektir.

Kısım : 4 - İştirak hisselerinin değışmesi halinde tediyat

a) İştirak hissesinin artırılmasına muvafakat eden her âza, rızası tarihinden itibaren 30 gün içinde artışın % 25 ini altın olarak mütebakisini de kendi parasıyla Fon'a ödeyecektir. Bununla beraber, tezyide muvafakat ettiği tarihte âzanın para ihtiyatları yeni iştirak hissesinden daha az ise, Fon artışın altın olarak ödenecek kısmını azaltabilecektir.

b) Bir âza, iştirak hissesinin indirilmesine muvafakat ederse Fon, muvafakat tarihinden itibaren 30 gün içinde, indirilen miktara müsavi bir meblâğı âzaya tedavi edecektir. Tediyeye âzanın kendi parasıyla ve o paradan Fon yedinde bulunan mevcudun yeni iştirak hissesinin % 75 inden aşığı düşmesini önlemeğe muktazi miktarda, altınla yapılacaktır.

Kısım : 5 - Para yerine tahvil ikamesi

Fon, herhangi bir âzanın parasının kendi muameleleri için zaruri addetmediği lâalettâyin bir

kısmı yerine, o âza veya onca XIII ncü maddenin ikinci kısmı mucibince tâyin edilmiş mutemet tarafından çıkarılan kâğıt para veya benzeri senetler verilmesini kabul edecektir. Bu senetler mütedavil olmayacak faiz getirmeyecek ve ibrazında başabaş kıymetleri üzerinden Fon'un tâyin edilen mutemet nezdindeki hesabına matlup kaydedilmek suretiyle ödenecektir. Bu kısım, yalnız âzalar tarafından taahhüdât mukabili verilecek paraya değil, diğer bir suretle Fon'a borçlanılan veya Fon'ca iktisap olunan paralara da tatbik edilecektir.

Madde — IV

Paraların başabaş kıymetleri (Altın muadili kıymetleri)

Kısım : 1 - Başabaş kıymetlerin ifadesi

a) Her âzanın parasının başabaş kıymeti, müşterek ölçü (mahreç) olarak altın veya 1 Temmuz 1944 te mer'i olan sıklet ve safiyetteki Amerikan (Birleşik Devletler) doları ile ifade edilecektir

(b) Bu Anlaşmanın hükümlerini tatbik etmek maksadıyla âzaların paralarına taallûk eden bütün hesaplar, paraların başabaş kıymetleri esası üzerinden yapılacaktır

Kısım : 2 - Başabaş kıymete (Muadelet kıymeti) müstenit altın mubayaaları

Âzaların yapacağı altın mubayaaları için Fon başabaş kıymetin üstünde ve altında birer marj tesbit edecektir. Hiçbir âza başabaş kıymete marjın ilâvesinden sonra hâsıl olan miktardan fazla bir bedelle altın satın almayacak veya başabaş kıymetten marjın tenzilinden sonra hâsıl olan miktardan dun bir bedelle altın satmayacaktır.

Kısım : 3 - Başabaş kıymet (Muadelet kıymeti) üzerine müstenit kambiyo muameleleri

Memleket dâhilinde yapılan kambiyo muameleleri için âzaların paralarına tatbik edilecek âzami ve asgari rayiçlerle başabaş kıymet (muadelet kıymeti) arasındaki fark :

- (i) Peşin kambiyo muamelelerinde % 1 den ;
- (ii) Diğer kambiyo muamelelerinde, peşin kambiyo muamelelerine mahsus marjı Fon'un makul saydığı miktar kadar aşan bir hadden, fazla olmayacaktır.

Kısım : 4 - Kambiyo istikrarına ait vecibeler

(a) Her âza, kambiyo istikrarına medar olmak, diğer âzalarla muntazam kambiyo anlaşmaları idame etmek ve kambiyo râyiçlerinde değişiklik yapılması yarışlarına mâni olmak üzere Fon'la işbirliği etmeyi taahhüt eder.

(b) Her âza, bu maddenin 3 ncü kısmındaki hadler içinde olmak üzere, memleketi dâhilinde kendi parasıyla diğer âzaların paraları arasında kambiyo muamelelerine bu Anlaşmaya uygun olan münasip tedbirlerle müsaade etmeyi taahhüt eder. Milletlerarası muamelelerin tesviyesi zmnında salâhiyetli para makamları fiilen ve Fon'ca bu maddenin ikinci kısmında vazeden hadler dâhilinde serbestçe altın alan ve satan bir âza bu taahhüdü ifa etmiş sayılacaktır.

Kısım : 5 - Başabaş kıymetlerde tahavvüller

(a) Bir âza, esaslı bir muvazenesizliği düzeltmek maksadı müstesna olmak üzere, parasının başabaş kıymetinde değişiklik yapılmasını teklif etmeyecektir.

(b) Bir âza parasının başabaş kıymetinde değişiklik yapılması için âzanın teklifte bulunması ve Fon'la istişare olunması şarttır.

(c) Bir değişiklik teklif edildiği zaman Fon evvelâ âza parasının XX nci maddenin 4 ncü kısmına tevfikân tâyin edilen ilk başabaş kıymetinde o tarihe kadar yapılmış değişiklikler varsa onları nazarı itibara alacaktır. Kıymetin artırılması veya indirilmesi şeklinde teklif edilen değişiklik evvelkilerle birlikte :

- (i) İlk başabaş kıymetin % 10 nunu aşmadığı takdirde Fon hiçbir itirazda bulunmayacaktır.

(ii) İlk başabaş kıymetin % 10 nundan fazla olmakla beraber % 20 sini aşmadığı takdirde, Fon değişikliği tasvip edebildiği gibi teklife itiraz da edebilir. Şukadar ki, âzanın talebi halinde kararını 72 saat zarfında beyan etmeğe mecburdur.

(iii) Yukarıda (i) veya (ii) bentlerinde yazılı hallere uymadığı takdirde Fon keza değişikliği tasvip edebildiği gibi teklife itiraz da edebilir; şukadar ki, kararını beyan için Fon'a daha uzun bir müddet bırakılacaktır.

(d) Bu maddenin 7 nci kısmına tevfikân başabaş kıymetlerde aynı nispette yapılan umumi değişiklikler, teklif edilen değişikliğin yukarıdaki (e) fıkrasının (i), (ii) veya (iii) bentlerine girip girmediğinin tâyininde nazarı itibara alınmayacaktır.

(e) Fon âzalarının Milletlerarası muameleleri üzerine tesir etmediği takdirde, bir âza parasının başabaş kıymetini Fon'un muvafakatını almadan değiştirebilir.

(f) Fon, esaslı bir muvazenesizliği düzeltmek için zaruri olduğuna kanaat getirdiği takdirde, yukarıdaki (c) fıkrasının (ii) veya (iii) bentlerindeki hükümlere uygun olmak şartıyla teklif edilen değişikliği tasvip edecektir. Hususiyle Fon, buna kani bulunmak şartıyla, teklifi yapan âzanın içtimai veya siyasi iç siyasetlerinden ötürü, teklif edilen değişikliğe itirazda bulunmayacaktır.

Kısım : 6 Müsaadesiz değişikliklerin neticesi

Bir âza, Fon'un itirazına rağmen parasının başabaş kıymetini değiştirirse, Fon'un itiraz hakkı olduğu hallerde âza, Fon karar vermedikçe, Fon'un menabiinden istifade edemeyecektir; şayet mâkûl bir müddetin hitamından sonra da âza ile Fon arasındaki ihtilâf devam etmekte ise, mesele 15 nci maddenin ikinci kısmının (ü) fıkrası hükümlerine tâbi olacaktır.

Kısım : 7 - Başabaş kıymetlerdeki yeknesak değişiklikler

Bu maddenin 5 nci kısmının (b) fıkrasındaki hükümlere rağmen, Fon, mecmuu reylerin ekseriyetiyle ve iştirak hisseleri mecmuunun % 10 una veya daha fazlasına sahip olan her âza tarafından tasvip edilmek şartıyla, bütün âzaların paralarının başabaş kıymetlerinde aynı nispette umumi değişiklikler yapabilir. Bununla beraber, şayet bir âza, Fon'un bu muamelesinden itibaren 72 saat zarfında, parasının başabaş kıymetinin böyle bir hareketle değiştirilmesini arzu etmediğini Fon'a bildirse, bu âzanın parasının başabaş kıymetinde bu hükme tevfikân değişiklik yapılmayacaktır.

Kısım : 8 - Fon mevcutlarının altın kıymetinin muhafazası

(a) Fon mevcutlarının altın kıymeti, herhangi bir âzanın parasının başabaş kıymetindeki veya kambiyo rayicindeki değişikliklere bakılmaksızın, aynen muhafaza edilecektir.

(b) (i) Bir âza parasının başabaş kıymeti indirildiği veya (ii) âza parasının kambiyo rayici memleket dahilinde, Fon'un kanaatine göre, mânidar bir derecede düşmüş bulunduğu zaman, âza Fon yedinde mevcut olan parasının altın kıymetinde husule gelen tenakusa tekabül eden bir meblâğı mâkul bir müddet zarfında ve kendi parasıyla Fon'a tediye edecektir.

(c) Bir âza parasının başabaş kıymeti yükseldiği zaman, Fon bu paradan yedinde mevcut olan miktarın altın kıymetinde husule gelen tezâyüde tekabül eden bir meblâğı mâkul bir müddet zarfında ve kendi parasıyla bu vaziyette olan âzaya iade edecektir.

(d) Bu kısmın hükümleri bütün âzaların paralarının başabaş kıymetlerinde aynı nispette umumi değişiklik yapılması haline de tatbik edilecektir, meğer ki böyle bir değişiklik teklif edildiği vakit Fon başka türlü hareket etmeğe karar vermiş ola

Kısım : 9 - Bir âzaya tâbi memleketlerdeki ayrı paralar

Hilâfını beyan etmiş olmadıkça, parasının başabaş kıymetinde değişiklik yapılmasını teklif

eden bir âza, XX nci maddenin 2 nci kısmının (g) fıkrasına tevfikân işbu anlaşmayı namlarına kabul etmiş olduğu bütün memleketlerden herbirinin parasının başabaş kıymetinde mütenazır bir değişikliği kabul etmiş sayılacaktır. Bununla beraber, bir âza, teklifin yalnız ana vatan parasına, veya yalnız bir veya daha fazla muayyen ayrı paralara, veyahut da anavatan parasiyle bir veya daha fazla muayyen ayrı paralara taallük ettiğini beyan etmek hususunda serbest olacaktır.

Madde — V

Fon'la muamelât

Kısım : 1 - Fon'la muamele yapan teşekküller

Her âza Fon'la yalnız Maliye Nezareti (Hazine) Merkez Bankası, İstikrar sandığı veya benzeri diğer malî teşekkülleri vasıtasıyla muamelede bulunacaktır. Fon da yalnız bu teşekküller ile yahut onlar vasıtasıyla muamele yapacaktır.

Kısım : 2 - Fon muamelelerinin hududu

Bu anlaşmada hilâfına hüküm olmadıkça, Fon hesabına yapılacak muameleler, mubayaaya tâlip olan bir âzanın teşebbüsü üzerine, bu âzaya altın veya kendi parası mukabilinde diğer bir âzanın parasından temin etmeğe inhisar edecektir.

Kısım : 3 - Fon menabii'nin kullanılmasının tâbi olduğu şartlar

(a) Bir âzanın, aşağıdaki şartlar dâhilinde, Fon'dan kendi parası mukabilinde diğer bir âzanın parasını satılmağa hakkı olacaktır.

(i) Parayı satılmak istiyen âza, bu anlaşmanın hükümleriyle telif edilebilecek tediyelerce bulunmak üzere o paraya halihazırda ihtiyacı olduğunu bildirecektir.

(ii) Fon, istenilen paradan mevcudunun azalmış olduğunu VII nci maddenin 3 ncü fıkrasına tevfikân ihbar etmiş oluyacaktır.

(iii) Tasavvur edilen mubayaa, alıcı âzanın parasından Fon yedinde bulunan mevcudun, mubayaa tarihinde nihayet bulan 12 aylık devre içindeki iştirak hissesinin % 25 inden daha fazla artmasına da, iştirak hissesinin % 200 ünü aşmasına da, sebebiyet vermemelidir. Şukadar ki, % 25 miktarındaki tahdid yalnız, âza parasından Fon yedinde bulunan mevcut iştirak hissesinin % 75 inden aşağı iken bu miktarın üstüne çıkarıldığı nispette tatbik edilecektir.

(iv) Fon, mubayaa arzusunda bulunan âzanın Fon menabii'nin kullanmağa ehliyetli olmadığını evvelece, işbu maddenin 5 nci kısmı, IV üncü maddenin 6 nci kısmı, VI nci maddenin 1 nci kısmı veya 15 nci maddenin 2 nci kısmının (a) fıkrası mucibince beyan etmemiş olacaktır.

(b) Bir âzanın, Fonun müsaadesi olmadan vâdeli kambiyo muamelelerine karşılık tutmak üzere para elde etmek için Fon menabii'nin kullanmağa hakkı oluyacaktır.

Kısım : 4 — Şartlardan feragat

Fon isterse, kendi menfaatlerini koruyacak şartlar altında, işbu maddenin 3 ncü kısmının (a) fıkrasında yazılı olan şartların herhangi birinden, bilhassa Fon menabii'nin geniş ve devamlı bir suretle kullanılmaktan kaçınılmış bulunan âzalar lehine vaz geçebilecektir. Feragatın tatbikinde Fon, bunu istiyen âzanın devrevi veya istisnai ihtiyaçlarını nazarı itibara alacaktır. Fon âzanın teminat olarak altın, gümüş, menkul kıymet veya fonun kanaatmece menfaatlarını koruyacak derecede kıymeti haiz şayanı kabul diğer bir mevcudat ve matlubatı terhin etmek hususundaki isteğini de nazarı itibara alacak ve feragatın bir şartı olarak bu gibi karşılıkların terhinini talep edebilecektir.

Kısım : 5 — Fon menabiini kullanmakta ehliyetsizlik

Fon, herhangi bir âzanın Fon menabiini Fon gayelerine muhalif bir tarzda kullandığına kanaat getirince o âzaya Fon'un görüş ve mütalâalarını havi ve münasip bir müddet içinde cevap verilmesini âmir bir rapor takdim edecektir. Bir âzaya böyle bir raporun takdiminden sonra, Fon, menabiinin âza tarafından kullanılmasını tahdit edebilecektir. Tesbit edilen müddet içinde âza rapora cevap vermez veya verilen cevap Fon'u tatmin etmezse,, Fon menabiinin âza tarafından kullanılmasını tahdide devam veya, mâkûl surette önceden ihbarda bulunduktan sonra, âzanın Fon menabiini kullanmağa ehliyetsiz olduğunu beyan edebilecektir.

Kısım : 6 - Fon'dan altın mukabilinde para mubayaaları

(a) Altın mukabilinde diğer bir âzanın parasından, doğrudan doğruya veya bilvasıta, temin etmek isteyen herhangi bir âza bunu, bu hususta diğer âzalarla aynı derecede hak ve menfaat sahibi olmak şartıyla, Fon'a altın satmak suretiyle elde edecektir.

(b) Bu kısımdaki hükümlerden hiçbiri, herhangi bir âzayı kendi topraklarında mevcut maddenlerden yeni istihsal edilen altını herhangi bir piyasada satmaktan menedemez.

Kısım : 7 - Bir âzanın Fon'un elinde mevcut parasını satınalması

(a) Bir âza, Fon'un elinde bulunan parasından iştirak hissesini aşan miktarın herhangi bir kısmını altın mukabilinde Fon'dan satınalabilir; Fon da bu kısmı altın mukabilinde ona satacaktır.

(b) Fon'un her malî yılı sonunda ve aşağıdaki şartlar dâhilinde, bir âza kendi parasından Fon'un elinde mevcut miktarın bir kısmını, (B) cetveline tevfikân tâyin edildiği üzere, altın veya altına tahvilî kabil paralar ile Fon'dan satınalacaktır.

(i) Fon'daki kendi parasından satınalınacak her âza, bu işe, kendi para ihtiyaçlarından alacağı bir meblâğı tahsis edecektir. Bu meblâğ, değerce, Fon'un âzanın parasından olan mevcudunda sene içinde hâsıl olmuş herhangi bir artışın yarısı alınmak; ona, yine sene içinde âzanın para ihtiyatlarında hâsıl olmuş herhangi bir artışın yarısı katılmak; yahut ondan, sene içinde âzanın para ihtiyatlarında vâkı olmuş herhangi bir azalışın yarısı indirilmek suretiyle elde edilecek yekûna müsavi olacaktır. Bu kaide sene zarfında, bir âzanın para ihtiyatlarının, Fon'un elinde mevcut parasında husulen gelen artıştan fazla azalmış olması halinde tatbik edilmeyecektir.

(ii) Yukarıda (i) bendinde yazılı satınalma icap edip de yapıldıktan sonra, bir âzanın elinde bulunan diğer bir âza parasının (veya bu âzadan iktisap olunan altının) mevcudu diğer âzalarla veya bunların topraklarındaki şahıslarla bu para üzerinden yapılan muameleler dolayısıyla artmış bulunursa, para (veya altın) mevcudu bu suretle çoğalmış olan âza, artış miktarını kendi parasını Fon'dan satın almağa tahsis edecektir.

(c) Yukarıda (b) fıkrasında yazılı düzeltmelerden hiçbiri:

(i) Âzanın para ihtiyatlarının, iştirak hissesinden aşağı düşmesini, veya

(ii) Kendi parasından Fon'u elinde mevcut miktarın iştirak hissesinin % 75 inden aşağı düşmesini, veya

(iii) Bu hususta kullanılması caiz herhangi bir paradan Fon'un elinde mevcut miktarın alâ kadar âzanın iştirak hissesinin % 75 inden yukarı çıkmasını

Mucip olacak bir raddeye kadar götürülmiyecektir.

Kısım : 8 — Ücretler

Fon'dan kendi parasına mukabil, diğer bir âzanın parasını satın alan herhangi bir âza başabaş (altın muadili) fiyatına ilâveten, bütün âzalar için aynı nispette olmak üzere % 3/4 nispetinde bir ücret ödiyecektir. Fon, hizmet mukabili alınan bu ücreti % 1'e kadar çıkarmak veya % 1/2 a kadar indirmekte serbesttir.

(b) Fon, Fon'dan altın mubayaa eden veya Fon'a altın satan herhangi bir âzayı mâkul bir muamele ücretine tâbi tutabilir.

(c) Fon bütün âzalar için aynı nispette olmak üzere, herhangi bir âzayı iştirak hissesinden fazla Fon elinde mevcut parasının günlük bakiyelerinin vasatısi üzerinden ücretlere tâbi tutacaktır. Bu ücretler aşağıdaki nispetlerde olacaktır.

(I) İştirak hissesinin % 25'ine kadar bu hisseyi aşan meblağlardan : ilk üç ay için hiçbir ücret alınmaz, mütaakıp 9 ay için senevi % 1/2 alınır; bundan sonra mütaakıp her yıl için ücrete % 1/2 ilâve edilir.

(II) İştirak hissesinin % 25'inden %50'sine kadar bu hisseyi aşan meblağlardan : İlk yıl için ilâveten bir % 1/2 ve mütaakıp her yıl için ayrıca bir % 1/2 daha alınır.

(III) İştirak hissesinin % 50'sinden fazla olarak bu hisseyi aşan meblağların hissesinin % 25'ine tekabül eden her kısmı için yukarıki nispete ilk sene de % 1/2 şer ilâve olunur, ve mütaakıp her yıl için de ayrıca bir %1/2 daha alınır.

(d) Bir âza parasından Fon'un elinde bulunan mevcudun, miktar ve müddet itibariyle tatbik edilecek ücretlerin senevi % 4 nispetine çıkmasını mücbip olacak bir miktarda olunca, Fon ile âza o paradan Fon'un elinde bulunan mevcut azalmasını temin edecek tedbirleri muzakere ve tetkik edeceklerdir. Bunu mütaakıp ücretler, yukarıdaki (c) tıkrası hükümlerine tevfikân % 5'e kadar çıkacaktır. Bir anlaşmaya varılmadığı takdirde Fon munasip gördüğü ücretleri tatbik edebilecektir.

(e) Yukarıda (c) ve (d) fıkralarında işaret edilen nispetler mecmu reylerin 3/4 ekseriyetiyle değiştirilebilir.

(f) Bütün ücretler altın olarak ödenecektir. Bununla beraber, şayet âzanın para ihtiyatları iştirak hissesinin yarısından az ise, bu âza yalnız iştirak hissesinin yarısına tekabül eden ihtiyatları üzerinden ödenmesi icabeden ücretler kısmını altınla ve mütebakiisini de kendi parasıyla ödiyecektir.

Madde — VI

Sermaye münakaleleri

Kısım : 1 - Fon menabiiinin sermaye münakaleleri için kullanılması

(a) Bir âza, geniş veya devamlı bir sermaye çıkışı karşılamak için Fon menabiiini dilediği gibi kullanamaz. Fon da, Fon menabiiinin bu maksatla kullanılmasına mâni olmak için kontrol iera etmesini âzadan talep edebilir. Şayet, bu yolda bir talebi aldıktan sonra, bir âza munasip bir murakabenin ierasında kusur ederse, Fon, âzanın Fon menabiiini kullanmağa ehliyetsiz olduğunu beyan edebilir.

(b) Bu kısım da yazılı hükümlerden hiçbirisi:

(i) Fon menabiiinin, ihracatın gelişmesi veya ticaretin, bankacılığın veya diğer işlerin mu-tat seyri için muktazi olan makul miktarda sermaye muamelelerinde kullanılmasına mâni olacak; veya

(ii) Bir âzanın kendi altın veya döviz menabii ile karşılanan sermaye hareketlerine tesir edecek mahiyette sayılmıyacaktır.

Şukadar ki, yukarıda sözü geçen sermaye muamelelerini yapan âzalar Fon'un gayelerine uygun bir şekilde hareket etmeğe mecburdurlar.

Kısım : 2 - Sermaye münakaleleri için hususi hükümler

Şayet, bir âzanın parasından Fon'un elinde bulunan mevcutlar aşağıda yazılı hakkın kullanılmasına hemen tekaddüm eden en aşağı 6 aylık bir devre zarfında iştirak hissesinin % 75 nin

dununda kalmıssa, - Bu maddenin 1 nci kısmına IV neü maddenin 6 nci kısmına V nei maddenin, 5 nei kısmına, veya XV nei maddenin 2 nei kısmının (a) fıkrasına tevfikan Fon menabiini kullanmakta ehliyetsiz olduğu beyan ve ilân edilmemiş olmak kaydıyle bu vaziyette bulunan bir âzanın Fon'dan kendi parası mukabilinde ve, sermaye münakaleleri de dâhil, herhangi bir maksada tahsis edilmek üzere diğer herhangi bir âzanın parasını satın almağa hakkı olacak; bu maddenin 1 nei kısmının (a) fıkrasında yazılı hükümler bunlar hakkında tatbik edilmeyecektir. Şukadar ki, sermaye münakaleleri için bu kısma tevfikan yapılan alışlar, mübayaa arzusunda bulunan âzanın parasından Fon'un elinde mevcut miktarın iştirak hissesinin % 75 nin üstüne çıkmasını veya istenen paradan Fon elinde mevcut miktarın alâkalı âzanın iştirak hissesinin % 75 nin dununa düşüp bu seviyede kalmasını mucip olmamalıdır, aksi takdirde bu gibi alışlara musaade edilmeyecektir.

Kısım : 3 - Sermaye münakalelerinin murakabesi

Âzalar, Milletlerarası sermaye hareketlerini tanzim etmek maksadıyla lüzumlu murakabeleri icra edebilirler; ancak hiçbir âza, VII nei maddenin 3 neü kısmının (b) fıkrasıyle XIV neü maddenin 2 nei kısmında yazılı hususlar dışında, bu kontrolleri, mutat muameleler için yapılacak tediyeleri takyit edecek veya taahhütlerin tesviyesinde para münakalelerini haksız olarak geciktirecek bir tarzda icra edemez

Madde — VII

Kıt paralar

Kısım : 1 - Paranın umumi olarak kılığı

Sayet Fon, muayyen bir paranın umumi olarak azalmakta olduğunu müşahede ederse, bundan âzaları haberdar edebilir ve kılığın sebepleriyle bunu izale etmeğe matuf tavsiyeleri ihtiva eden bir rapor çıkarabilir. Parası mevzuubahis olan âzanın bir mümessili raporun hazırlanmasına iştirak edecektir.

Kısım : 2 - Kıt paralardan Fon'un elindeki mevcutların ikmalî için tedbirler

Fon, herhangi bir âzanın parasından elindeki mevcutları ikmal etmek için münasip gördüğü takdirde aşağıdaki tedbirlerden birine veya her ikisine müracaat edebilir.

(i) Fon, kendisiyle âza arasında mutabık kalınan hüküm ve şartlarla, âzaya, kendi parasını Fon'a borç vermesini veya Fon'un bu parayı, âzanın tasvibiyle gerek âzanın topraklarında gerek bu toprakların dışında kâin diğer bir menbadan borç almasını âzaya teklif edebilir; şukadar ki, hiçbir âza, Fon'a bu gibi ikrazlarda bulunmak veya kendi parasını Fon'un diğer herhangi bir menbadan borç almasını tasvip etmek mecburiyetine tâbi tutulmıyacaktır.

(ii) Fon, âzadan, parasını altın mukabilinde kendisine satmasını talep edebilir.

Kısım : 3 - Fon mevcutlarının kılığı

(a) Bir âzanın parasına olan talebin, Fon'un bu talebi karşılamak iktidarını ciddi surette tehdit ettiği Fon'ca sarahitle anlaşılırsa, Fon bu maddenin 1 nei kısmı mucibince bir rapor neşretmiş olsun olmasın, böyle bir paranın kıt olduğunu resmen beyan ve ilân edecek ve mütaakiben kıt paradan elinde mevcut bulunan ve eline gelmesi melhuz olan miktarları âzaların izafi ihtiyaçlarını, Milletlerarası umumi iktisadi durumu ve diğer münasip mülâhazaları lâyıık olduğu dikkat ve ihtimamla nazarı itibare alarak taksim edecektir. Fon, aynı zamanda, hatta hareketine dair bir rapor neşredecektir.

(b) Yukarıdaki (a) fıkrası mucibince yapılacak resmî bir deklârasyon, her âzaya, Fon'la isti-

şaredeñ sonra, azalmış para üzerinde kambiyo muameleleri yapılması hususundaki serbesti üzerine muvakkaten tahditler koymak salâhiyetini verecektir. IV ncü maddenin 3 ncü ve 4 ncü kısımlarının hükümlerine tâbi olmak kaydıyla, âza bu gibi tahditlerin mahiyetini tâyin hususunda tam bir salâhiyete sahip olacaktır. Şu kadar ki, bu tahditler, azalmış paraya ait talebi, ilgili âzanın elinde mevcut bulunan veya eline geçecek olan miktara munhasır bırakmak için icabettiğinden daha ziyade takyit edici mahiyette olmayacaklar ve şartların müsaade edeceği süratle gevşetilerek kaldırılacaklardır.

(c) Yukarıda (b) fıkrasında yazılı mezuniyet, Fon'un mevzu bahis paranın artık kit olmadığını resmen beyan ve ilân etmesi üzerine nihayetbulacaktır.

Kısım : 4 - Takyitlerin tatbiki

Bu maddenin 3 ncü kısmının (b) fıkrasına tevfi kan diğer herhangi bir âzanın parası hususunda takyit vazeden herhangi bir âza, bu gibi takyitlerin tatbikına dair diğer âza tarafından gösterilen şekilleri hoş karşılayarak bunlara samimî bir alâka gösterecektir.

Kısım : 5 - Takyitler hakkında Milletlerarası diğer anlaşmaların tesiri

Âzalar, bu anlaşmadan evvel diğer âzalarla giriştikleri herhangi bir tahhüdün vecibelerine, bu madde hükümlerinin yürümesine mâni olacak bir tarzda müracaat etmemek hususunda mutabıktırlar.

Madde — VIII

Âzaların umumi vecibeleri

Kısım : 1 - Giriş

Bu anlaşmanın diğer maddelerine tevfi kan katılanlar vecibelere ilâveten her âza bu madde ile ihdas olunan vecibeleri de yerine getirmeyi taahhüt eder.

Kısım : 2 - Mûtat tediyelerin takyitlere tâbi tutulmasından kaçınma

(a) Hiçbir âza Fon'un tasvibi olmadan Milletlerarası mûtat muamelelere ait tediye ve münakaleleri takyitlere tâbi tutmayacaktır. VII nci maddenin 3 ncü kısmının (b) fıkrasıyla XIV ncü maddenin 2 nci kısmının hükümleri mahfuzdur.

(b) Herhangi bir âzanın parasına taallûk eden ve o âzanın, işbu anlaşmaya uygun olarak teyit veya tanzim edilmiş bulunan kambiyo murakabesi mevzuatına muhalif olan kambiyo mukaveleleri herhangi bir âzanın topraklarında hükümsüz kalacaktır. Bundan başka âzalar, karşılıklı olarak anlaşmak suretiyle, herbirinin kambiyo murakabesi mevzuatının tesirini artırmağa mâ-tuf tedbirlerde işbirliği yapabilirler. Ancak, mezkûr tedbirlerle mevzuatın bu anlaşma ile telifi kaabil olması şarttır.

Kısım : 3 - Para bahsinde tefrikçi teamüllerden kaçınma

Bu anlaşma mezuniyet vermedikçe veya Fon tasvip etmedikçe, hiçbir âza tefrikçi para anlaşmalarına veya çok kıymetli para ihdası teamüllerine girişmeyeceği gibi, 5 nci maddenin 1 nci kısmında işaret edilen malî teşekküllerinden hiç birinin de bu yolda hareket etmesine müsaade etmeyecektir. Şayet bu anlaşmanın meriyete girdiği tarihte bu nevi anlaşma veya teamüllere girişilmiş idi ise, alâkadâr âza, bunların tedrici olarak kaldırılmaları hakkında Fon'la müşaverede bulunacaktır. XIV ncü maddenin 2 nci kısmına tevfi kan teyit ve tanzim edilenler bunun haricinde olup, bunlar hakkında aynı maddenin 4 ncü kısmındaki hükümler tatbik edilecektir.

Kısım : 4 - Yabancılar a ait bakiyelerin tahvili

(a) Her âza, kendi parasından diğ er bir âzanın sahip oldu ğ u matlup bakiyelerini :

(i) Satın alınacak matlupların mûtat muamelelerin neticesi olarak ahiren iktisap edilmiş oldu ğ unu ; veya ;

(ii) Mûtat muameleler dolayısıyla tediyatta bulunmak için tahvillerinin zaruri bulundu ğ unu ;

Bunların satın alınması için yaptı ğ ı taleple birlikte gösterdi ğ i takdirde, satın alacaktır Satın alınan âza mukabilini, dilerse, talebi yapan âzanın parasıyla, dilerse altınla tediy e edecektir

(b) Yukarıda (a) fıkrasında mûnderiç mecburiyet a ş ağı daki hallerde tatbik edilmiyecektir

(i) Matlupların tahvili bu maddenin 2 nci kısmına veya VI nci maddenin 3 ncü kısmına tevfik an takyit edilmiş ise ;

(ii) Matluplar XIV ncü maddenin 2 nci kısmına tevfik an teyit veya tanzim edilmiş olan takyidatın bir âza tarafından kaldırılmasından evvel yapılan muamelelerin neticesi olarak birikmiş ise ;

(iii) Matlupları, bunlar satın alınması talep edilen âzanın kambiyo mevzuatına aykırı olarak iktisap edilmiş ise ; veya ;

(iv) Mubayaayı talep eden âzanın parasını kıt oldu ğ u VII nci maddenin 3 ncü kısmının (a) fıkrası mucibince beyan ve ilân edilmiş ise veya ;

(v) Mubayaaya dâvet edilen âza, Fon'dan kendi parası mukabilinde diğ er âzaların paralarını satın alma ğ a herhangi bir sebeple chiyetsiz ise.

Kısım : 5 - Malûmat itası

(a) Fon üzerine aldı ğ ı vazifelerin fiilen ifası için asgari malûmat olarak a ş ağı daki meselelere ait millî mûtaları ihtiva etmek üzere, Fon muameleleri için lüzumlu saydı ğ ı malûmatın verilmesini âzalardan isteyebilir :

(i) Memleket içinde ve yabancı memleketlerde(1) altın, (2) döviz olarak bulunan resmî mevcutlar.

(ii) Resmî teşekküllerden gayrı bankaların ve malî teşekküllerin memleket için de ve yabancı memleketlerde bulunan (1) altın, (2) döviz mevcutları

(iii) Altın istihsali.

(iv) Menş e ve mahreç memleketler itibariyle, altın ihracat ve ithalâtı.

(v) Menş e ve mahreç memleketler itibariyle ve kıymetleri mahallî para ile ifade edilmek üzere emtia ihracat ve ithalât yekûnları.

(vi) (1) Emtia ve hizmet ticaretini, (2) altın muamelâtını, (3) malûm sermaye muamelelerini ve (4) diğ er kalemleri ihtiva etmek üzere Milletlerarası tediy e muvazenesi.

(vii) Milletlerarası para yatırım durumu, yani âzanın hudutları içinde yatırılan ve sahipleri dı ş arıda bulunan paralar ile memleket dâhilinde yaşıyan şahısların hariçte sahip oldukları paralar ; bu malûmat temini mümkün oldu ğ u derecede verilecektir.

(viii) Millî gelir.

(ix) Fiat müş 'irleri, yani emtianın toptan ve perakende satışı fiatlarıyla ihraç ve ithal fiatlarına ait müş 'irler.

(x) Yabancı paraların alış ve satış fiatları

(xi) Kambiyo murakabesi, yani Fon âzalığına girerken mer'i olan kambiyo murakabesine ait geniş izahatla mûtaakiben vukubulan tadilâta dair tafsilât.

(xii) Resmi klirink anlaşmaları varsa ticari ve malî muameleler mucibince takas edilmeyi bekliyen meblağ lar ve bu gibi bakayanın ne müddetten beri muallakta bulundu ğ u.

(b) Fon malûmat isterken, âzaların matlup mûtaları vermek hususundaki de ğ iş ik iktidarını nazariyibare alacaktır. Âzalar şirket veya şahısların iş lerini iş sa edecek derecede tafsilâtlı malûmat vermeye mecbur olmayacaklardır. Bununla beraber âzalar, istenilen malûmatı yapılabildi ğ i kadar tafsilâtlı ve do ğ ru vermeyi ve taminleri mümkün oldu ğ u kadar bertaraf etmeyi taahhüd ederler.

(c) Fon âzalarla anlaşmak suretiyle, daha fazla malûmat almak için tertibat alabilir. Fon, para

meseleleri malî meselelere dair malûmat toplamak ve mübadele etmek hususunda bir merkez olarak hareket edecektir, ve böylece Fon'un gayelerini ileri götürecektir siyasetlerinin gelişmesinde âzalara yardım etmeğe mâtuf tetkiklerin hazırlanmasını kolaylaştıracaktır.

Kısım: 6 — Halen mevcut milletlerarası anlaşmalara dair âzalar arasında müşavere.

Bu Anlaşma gereğince, bir âzaya, anlaşmada tasrih edilen hususi veya muvakkat hallerde kambiyo muameleleri hakkında mevcut tazyitleri idame veya yeniden tazyitler ihdas etmek hususunda mezuniyet verilir, ve aynı zamanda âzalar arasında da bu anlaşmadan evvel akdedilerek meriyete girmiş olup mezkûr tazyitlerin tatbiki ile ihtilaf halinde bulunan anlaşmalar mevcut bulunur ise; bu nevi anlaşmalarda taraf olanlar şayanı kabul lüzumlu düzeltmeleri karşılıklı yapmak maksadiyle kendi aralarında müşaverede bulunacaklardır

Bu maddenin hükümleri VII nci maddenin 5 nci kısmının tatbikine mâni değildir.

Madde — IX

Hukukî vaziyet, masuniyetler ve imtiyazlar

Kısım: 1 — Maddenin gayeleri

Fon'un kendisine tevdi edilen vazifeleri ifa edebilmesi için bu maddede ileri sürülen haklar, masuniyetler ve imtiyazlar her âzanın topraklarında Fon'a tanınacaktır.

Kısım: 2 — Fon'un hukukî vaziyeti

Fon bütün icaplarıyla hükmi şahsiyeti ve bilhassa:

- (i) Mukavele akdetmek;
 - (ii) Menkul ve gayrimenkul mallar iktisap ve bunlara tasarruf etmek;
 - (iii) Dâvacı ve dâvalı olmak;
- Ehliyetini haiz olacaktır.

Kısım : 3 — Adli takibatta masuniyet

Fon her nerede ve kimin yediinde bulunursa bulunsun, Fon'un kendisi, malları ve matlûpları her nevi adli takibattan masun olacaktır. Şu kadar ki, bu bu masuniyet, Fon'ca herhangi bir takibat dolayısıyla veya herhangi bir mukavele hükümlerine müsteniden kaldırıldığı nispette, tatbik edilmeyecektir.

Kısım : 4 — Diğer muamelelerde masuniyet

Fon'un malları ve matlûpları, her nerede ve kimin yediinde bulunursa bulunsun aramaya, tekâlif harbiyeye (Millî Müdafaa mükellefiyeti), zapt ve müsadereye, istimlâke ve icrai veya teşriî tasarruflara müstenit her nevi hacizlere karşı masuniyeti haiz olacaktır.

Kısım : 5 - Evrak masuniyeti

Fon'un evrakı her türlü tecavüzdün masun olacaktır.

Kısım : 6 - Fon emval ve mallûbatının tazyitlerden muafiyeti

Fon'un bütün malları ve matlûpları, her nevi tazyit, nizam, murakabe ve moratoryomdan, bu Anlaşmada derpiş edilen muamelelerin ifasının istilzam ettiği nispette muaf olacaktır.

Kısım : 7 — Tebliğat ve muhaberata ait imtiyazlar

Âzalar, Fon'un resmî muhaberat ve tebligatına diğer âzaların resmî muhabere ve tebliğlerinin tâbi olduğu muamelelerin aynını yapacaklardır.

Kısım : 8 - Erkâna ve memurlara ait masuniyet ve imtiyazlar

Fon'un bilûmum Guvernörler ve Direktörler Meclisi âzalarıyla bunların yedek ve vekilleri, müdür ve memurları :

(i) Resmî sıfatla yaptıkları işler dolayısıyla kanuni takibata karşı masuniyeti haiz olacaklardır; Fon'un bu masuniyeti kaldırması halî müstesnadır.

(ii) Mahallî milliyete mensup olmadıkları takdirde, âzalarca diğer âzaların mümasil derecedeki resmî mümessil ve memurlarına göç takyitleri, yabancılarla mahsus kayıt ve tescil mecburiyetleri, mecburi askerlik ve iş mükellefiyeti bakımından bahşedilen masuniyetlerle, kambiyo takyitleri bakımından gösterilen kolaylıklardan aynen istifade edeceklerdir.

(iii) Âzalarca diğer âzaların mümasil derecedeki resmî mümessilleriyle memurlarına seyahat kolaylıkları bakımından yapılan muameleden aynen istifade edeceklerdir.

Kısım : 9 - Vergi muafiyetleri (masuniyetleri)

(a) Fon ile Fon'un malları, matlupları, geliri ve bu anlaşmanın müsaade ettiği faaliyet ve mameleleri her türlü vergi ve resimlerle gümrük resimlerinden muaf olacaktır. Fon, aynı zamanda herhangi bir vergi veya resmin tahsiline veya tediyesine ait mesuliyet bakımından da masuniyeti haiz olacaktır.

(b) Fon'un mahallî vatandaş, mahallî tebaa olmıyan veya diğer mahallî milliyete mensup bulunmıyan direktörler Meclisi âzalarıyla vekillerine veya aynı haldeki memurlarına verdiği maaşlar ve tahsisatlar hiçbir vergiye tâbi tutulmıyacağı gibi bu gibi maaş ve tahsisatlar dolayısıyla hiçbir vergi tarhedilmeyecektir.

(c) Her kimin yedinde olursa olsun Fon tarafından çıkarılan tahviller veya menkul kıymetlerle bunların temettü veya faizleri:

(i) Bu gibi tahvillerle menkul kıymetleri sırf menşeleri dolayısıyla bir tefrike tâbi tutan, veya

(ii) Tek hukuki mesnedi yukarıdaki menkul kıymetlerin çıkarıldığı piyasa, ödeneceği veya ödendiği para veyahut da Fon'ca tutulan idarehanenin bulunduğu veya idame olunan işlerin yapıldığı yer olan, herhangi bir vergiye - verginin şekli ne olursa olsun - tâbi tutulmıyacaktır.

Kısım : 10 - Maddenin tatbiki

Her âza, bu maddede ileri sürülen prensipleri kendi kanunlarının ifadesiyle fiiliyata geçirmek maksadıyla hudutları dâhilinde icabeden şeyleri yapacak ve bu hususta Fon'a tafsilâtlı malûmat verecektir.

Madde — X**Diğer Milletlerarası teşekküllerle münasebetler**

Fon, alâkalı oldukları sahalara mahsus mesuliyetleri deruhte etmiş bulunan umumi mahiyette herhangi bir Milletlerarası teşekkül ile ve aynı mesuliyetleri taşıyan Milletlerarası âmme teşekkülleriyle bu Anlaşmanın hükümleri dâhilinde işbirliği yapacaktır. Böyle bir işbirliği için bu Anlaşmanın herhangi bir hükmünün tadilini icabettiren herhangi bir tertibin alınması, bu Anlaşmada XVII nci madde mucibince gerekli tadilâtın yapılmasına bağlıdır.

Madde — XI

Âza olmıyan memleketlerle münasebetler

Kısım : 1 - Âza olmıyanlarla münasebetlere taallük eden taahhutler

Her âza :

(i) Âza olmıyan bir memleketle veya âza olmıyan bir memleketin topraklarında bulunan şahıslarla bu Anlaşmanın hükümlerine veya Fon'un gayelerine muhalif herhangi bir muameleye girişmeyi ve V nci maddenin (1) nci kısmında işaret edilen malî teşekküllerinin bu gibi muamelelere girişmelerine müsaade etmemeyi;

(ii) Âza olmıyan bir memleketle veya âza olmıyan bir memleketin topraklarında bulunan şahıslarla bu Anlaşmanın hükümlerine veya Fon'un gayelerine muhalif olan teamüllerde ve icraatta işbirliği yapmamağı ve

(iii) Âza olmıyan memleketlerle veya bunların topraklarında bulunan şahıslarla bu Anlaşmanın hükümlerine veya Fon'un gayelerine muhalif olan muamelelerin icrasına mâni olmak için münasip tedbirlerin kendi topraklarında tatbikını temin etmek maksadıyla Fon'la işbirliği yapmağı, taahhüt eder.

Kısım : 2 - Âza olmıyan memleketlerle yapılacak muamelelere ait takyitler

Bu Anlaşmada bulunan hükümlerden hiçbiri, herhangi bir âzanın âza olmıyan memleketlerle veya bunların topraklarında bulunan şahıslarla yapılan kambiyo muamelelerini takyitlere tâbi tutmak hakkında müessir olmayacaktır. Şukadar ki, bu takyitlerin âzaların menfaatlerini ihlâl edici veya Fon'un gayelerine aykırı mahiyette olduğu görüldüğü takdirde, yukarıki hüküm tatbik edilmez.

Madde — XII

Teşkilât ve idare

Kısım : 1 Fon'un kuruluşu

Fon'un bir Guvernörler Meclisi, bir Direktörler Meclisi bir Umum Müdürü, memur ve müstahdemleri olacaktır.

Kısım : 2 - Guvernörler Meclisi

(a) Fon'un bütün salâhiyetleri Guvernörler Meclisine aittir Guverörner Meclisi, her âzanın dilediği tarzda tâyin ettiği birer âza ile birer yedekten müteşekkildir. Her âza ile yedeği, kendilerini tâyin eden âzanın arzusuna bağılı olmak şartıyla, beş sene müddetle hizmet edeceklerdir; bunların tekrar tâyini caizdir. Aslı âzanın gaybubeti halinden maada hiçbir halde yedek âza reye iştirak edemez. Meclis kendi arasından bir reis seçecektir.

(b) Guvernörler Meclisi, kendisine ait salâhiyetlerden herhangi birinin kullanılması hakkında Direktörler Meclisine salâhiyet verebilir; ancakşağıdaki salâhiyetler devrolunamaz :

(i) Yeni âzalar kabul etmek ve bunların kabulüne dair şartları tâyin etmek.

(ii) İştirak hisselerinde yapılan bir değışikliği tasvip etmek.

(iii) Bütün âzaların paralarının başabaş kıymetinde aynı nispette umumi bir değışikliği tasvib etmek.

(iv) Diğ er Milletlerarası teşekküllerle işbirliği yapmak üzere anlaşmalar akdetmek (muvakkat veya idari mahiyette gayriresmî anlaşmalardan başka).

(v) Fon'un sâfi gelirinin tevzii şeklini tâyin etmek.

(vi) Bir âzanın çekilmesini istemek.

(vii) Fon'un tasfiyesine karar vermek.

(viii) Direktörler meclisinin bu anlaşmaya verdiği mâna dolayısıyla yapılan müracaatları karara bağlamak.

(c) Guvernörler Meclisi senede bir defa toplanacak ve kendi tensibi veya Direktörler Meclisinin daveti üzerine ayrıca toplantılar yapacaktır. Beş âzanın veya mecmu rey haklarının 1/4 üne sahip olan âzaların talebi üzerine Direktörler Meclisi Guvernörler Meclisini içtimaa dâvet edecektir.

(d) Guvernörler Meclisinin toplanabilmesi için mecmu rey haklarının enaz 2/3 sini temsil eden bir âza ekseriyetinin teşekkül etmesi icabedecektir.

(e) Guvernörler Meclisinin her âzası, kandisini tâyin eden âza memlekete bu maddenin 5 nci kısmı mucibince tahsis edilen sayıda rey hakkına sahip olacaktır.

(f) Guvernörler Meclisi, Fon'un menfaatine daha iyi geldiğine Direktörler Meclisince kanaat getirildiği takdirde, Direktörler Meclisinin muayyen bir mesele hakkında Guvernörler Meclisini toplanmağa dâvet etmeksizin âzaların reylerini alabileceği bir usulü nizamname ile ihdas edebilir.

(g) Guvernörler Meclisi ve salâhiyetlerinin verdiği imkân nispetinde Direktörler Meclisi, Fon işlerinin yürütülmesi için zaruri veya münasip olan nizam ve kaideleri vazedebilirler.

(h) Guvernörler Meclisinin asli ve yedek azaları Fon'dan hiçbir ücret almadan vazife göreceklere; fakat Fon, toplantılara iştirak etmek üzere yaptıkları mâkul masrafları kendilerine ödeyeceklerdir.

(i) Guvernörler Meclisi, Direktörler Meclisi âzalarına verilecek ücretleri ve Umum Müdürün maaşı ile hizmet mukvelesinin şartlarını tâyin edecektir.

Kısım : 3 — Direktörler Meclisi

(a) Direktörler Meclisi Fon'un umumi muamelelerinin sevk ve idaresinden mesul olacak ve bu maksatla Guvernörler Meclisi tarafından kendisine tevdi edilen bütün salâhiyetleri kullanacaktır.

(b) Direktörler Meclisinin enaz 12 âzası olacaktır. Bunların Guvernörler Meclisi âzası olmalarına lüzum yoktur. Direktörler Meclisi âzalarından :

(i) Beşi en çok iştirak hissesine sahip olan beş âza tarafından tâyin edilecektir;

(ii) En çok ikisi, aşağıda (c) fıkrasının hükümleri tatbik edildiği zaman tâyin edilecektir;

(iii) Beşi Amerika Cumhuriyetlerinin dışında kalanlar meyanında Direktörler Meclisine âza tâyin etmek hakkı olmıyan âza memleketler tarafından seçilecektir; ve

(iv) İki, Direktörler Meclisine âza tâyin etmek hakkı olmıyan Amerika Cumhuriyetleri tarafından seçilecektir.

Bu Fıkranın tatbiki bakımından âzadan maksat, ister XX nci madde isterse II nci maddenin 2 nci kısmı mucibince âza olmuş olsun, isimleri(A) cetvelinde tesbit edilen memleketlerin Hükümetleridir. Diğer memleketlerin Hükümetleri âza oldukları zaman, Guvernörler Meclisi, mecmu rey haklarının 4/5 ekseriyetiyle, Direktörler Meclisine seçilecek âzaların sayısını artırabilir.

(c) Fon'un elinde mevcut paraların geçen iki sene zarfındaki vasatısi müşterek ölçü olarak altınla ifade edilen mutlak rakamlarla iştirak hisselerinden en ziyade aşağı düşmüş bulunan iki âza, Direktörler Meclisi âzalarının mütat ikinci ve mütaakıp seçimlerinde, yukarıda (b) fıkrasının (i) bendi mucibince Direktörler Meclisine âza tâyin etmek hakkını haiz olanlar meyanına dâhil bulunmadıkları takdirde, bu vaziyette bulunan âzalardan, yerine göre biri veya her ikisi Direktörler Meclisine âza tâyin etmek hakkını haiz olacaklardır.

(d) XX nci maddenin 3 ncü kısmının (b) fıkrası hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, seçime tâbi Direktörler Meclisi âzalarının intihapları, C. cetveli hükümleriyle buna ilâveten Fon'un münasip göreceği nizamnamelere tevfikân ve iki senelik fasılalarla yapılacaktır. Guvernörler Meclisi yukarıda (b) fıkrasına tevfikân Direktörler Meclisine seçilecek âzanın sayısını artıracak olursa, Direktörler Meclisi âzalarının seçilmesi için C cetvelinin hükümleri mucibince muktazi reyler

nispetinde münasip değişiklikler yapan nizamnameler çıkaracaktır.

(e) Her Direktörler Meclisi âzası, hazır bulunmadığı zamanlarda kendi yerine hareket etmek üzere tam salâhiyetli bir vekil tâyin edecektir. Vekiller, kendilerini tâyin eden Direktörler Meclisi âzaları hazır buldukları zaman toplantılara iştirak edebilirlerse de rey veremezler.

(f) Direktörler Meclisi âzaları, halefleri tâyin veya intihap edilinceye kadar vazifelerine devam edeceklerdir. Müntahap âzalıklardan biri müddetinin bitmesine 90 günden fazla bir zaman varken inhilâl edecek olursa, eski âzayı seçmiş olan Fon âzaları müddetin geri kalan kısmı için bir başkasını seçeceklerdir. İntihap için, kullanılan reylerin ekseriyeti icabedecektir. Âzalık münhai kaldığı müddetçe eski Direktörler Meclisi âzasının vekili, vekil tâyin etmekten maada, ona ait salâhiyetleri kullanacaktır.

(g) Direktör Meclisi âzaları Fon'un idare merkezinde devamlı bir surette çalışacaklar ve Fon işleri icabettirdikçe içtima edeceklerdir.

(h) Direktörler Meclisinin toplanması için muktazi nisap, rey haklarının enaz yarısını temsil eden Direktörler Meclisi âzalarının teşkil ettiği ekseriyet olacaktır.

(i) Her mansup Direktörler Meclisi âzası, kendisini tâyin eden âza memlekete işbu maddenin 5 nci kısmı mucibince tahsis edilen sayıda rey vermek hakkını haiz olacaktır. Her müntehap Direktörler Meclisi âzası, intihabında kullanılan sayıda rey vermek hakkını haiz olacaktır. Bu maddenin 5'inci kısmının (b) fıkrası hükümleri tatbik edilebildiği takdirde, bir Meclisi âzasının ayrıca rey vermek hakkını haiz olacağı reyler bilmünasebe arttırılacak veya indirilecektir. Bir Direktörler Meclisi âzasının vermek hakkını haiz olduğu bütün reyler kül halinde kullanılacaktır.

(j) Governörler Meclisi, yukarıda, (b) fıkrasına tevfikan Direktörler Meclisine âza tâyin etmeye hakkı olmayan bir âzanın talep ettiği veya bilhassa kendisine taallük eden bir mesele müzakere edilmekte olduğu zaman Direktörler Meclisinin herhangi bir toplantısında hazır bulunmak üzere bir mümessil gönderebileceği hususunda kaideler vazedecektir.

(k) Direktörler Meclisi tensip ettiği encümenleri teşkil edebilir. Encümen âzalarının Governörler Meclisi veya Direktörler Meclisi âzalarından, veyahut bunların yedek ve vekillerinden olması icabetmez.

Kısım : 4 — Umum Müdür, memur ve müstahdemler.

(a) Direktörler Meclisi, Governörler Meclisi veya Direktörler Meclisi âzasından olmamak şartıyla bir Umum Müdür seçecektir. Umum Müdür Direktörler Meclisinin Reisi olacak, fakat rey sahibi olmayacaktır: reylerin müsavata halinde tarafların birine iltihak etmek hali bundan müstesnadır. Umum Müdür Governörler Meclisi toplantılarına iştirak edebilirse de bu toplantılarda rey veremez. Umum Müdür Direktörler Meclisi karar verdiği zaman vazfesinden ayrılacaktır.

(b) Umum Müdür, Fon'un faal memur ve müstahdemlerinin âmiri olacak ve Direktörler Meclisinin talimatı dâhilinde Fon'un mütat faaliyetini sevk ve idare edecektir. Direktörler Meclisinin umumi murakabesi mahfuz kalmak şartıyla, Fon'un teşkilâtından, memur ve müstahdemlerin tâyin ve azillerinden Umum Müdür mesul olacaktır.

(c) Umum Müdür, memur ve müstahdemler, vazifelerinin ifasında hizmetlerini tamamen Fon'a hasredekler ve başka hiçbir makama bağlı olmayacaktır. Her âza memleket bu vazifenin beynelmilel mahiyetine riayet edecek ve memur venüstahdemlerden herhangi birine vazifelerinin ifasında müessir olmak teşebbüslerinden sakınacaktır.

(d) Memur ve müstahdemlerin tâyininde Umum Müdür, birinci derecede ehemmiyeti haiz bulunan « ehliyet ve teknik ihtisasta en yüksek seviyeyi temin etmek » kaygısı bakımından, mümkün olduğu kadar geniş bir coğrafi esas dâhilinde memur tedarik etmenin ehemmiyetini gözönünde tutacaktır.

Kısım : 5 - Rey verme

(a) Her âzanın 250 ve buna ilâveten iştirak hissesinin 100 bin Amerikan (Birleşik Devletler)

dolarına tekabül eden her kısmı için ayrıca bir rey olacaktır.

(b) V nci maddenin 4 ve 5 nci kısımlarına tevfikân rey vermek icabederse, her âza yukarıdaki (a) fıkrası mucibince hakettiği rey sayısında aşağıdaki düzeltmeler yapıldıktan sonra bulunan miktarda rey sahibi olacaktır; şöyle ki:

(i) Reyin kullanıldığı tarihe kadar kendi parasından yapılan sâfi satışların her 400 bin Amerikan (Birleşik Devletler) doları için hakkında bir rey ilâve edilecek; veya

(ii) Reyin kullanıldığı tarihe kadar diğer âzaların paralarından yaptığı sâfi mubayaaların her 400 bin Amerikan (Birleşik Devletler) doları için hakkından bir rey çıkarılacaktır.

Şu kadar ki, ne sâfi mubayaaların ne de sâfi satışların herhangi bir zamanda mevzuubahis âzânın iştirak hissesine müsavi bir miktarı aşmış sayılmaması şarttır.

(c) Bu kısma dâhil bütün hesaplarda Amerikan (Birleşik Devletler) doları 1 Temmuz 1944 tarihinde mer'î sıklet ve safiyette itibar olunacak; IV ncü maddenin 8 nci kısmının (d) fıkrası mucibince mezkûr kısmın tatbikından sarfı nazar edildiği takdirde, bu sıklet ve safiyet IV ncü maddenin 7 nci kısmına tevfikân aynı nispette yapılan herhangi bir umumi değişiklik dolayısıyla düzeltilecektir.

(d) Hilâfına sarîh bir hüküm mevcut olmadıkça, Fon'un bütün kararları kullanılan reylerin mutlak ekseriyetiyle alınacaktır.

Kısım : 6 - Sâfi gelirin tevzi

(a) Güvernörler Meclisi her sene, Fon'un sâfi gelirinden ihtiyata ayrılacak kısımla, bundan arttığı takdirde tevzi edilecek kısmı tâyin edecektir.

(b) Temettü dağıtıldığı takdirde, evvelâ her âzaya ve yalnız o seneye mahsus olmak üzere iştirak hissesinin % 75 inin o sene içinde parasından Fon yedinde bulunan vasatı mevcutları aştığı miktar üzerinden bir % 2 tevzi edilecek, mütebakisi bütün âzalara iştirak hisseleri nispetinde tediye olunacaktır. Her âzaya yapılacak tediye kendi parasıyla olacaktır.

Kısım : 7 - Raporların neşri

(a) Fon hesaplarının resmen tetkik edilen vaziyetini (bilânçoğu) muhtevî senelik bir rapor neşrecek ve 3 aylık veya daha az fâsılalarla muamelâtına, altın ve âza paraları mevcudatına ait hesap hulâsaları çıkaracaktır.

(b) Fon, gayelerinin tahakkuku bakımından şayanı arzu görülen diğer raporları da neşredebilecektir.

Kısım : 8 - Mütalâaların âzalara tebliği

Fon'un, bu anlaşmadan mütevellit herhangi bir mesele hakkındaki mütalâalarını herhangi bir âzaya gayriresmî olarak tebliğ etmeye her zaman hakkı olacaktır. Fon mecmu rey haklarının 2/3 ekseriyetiyle, âzaların Milletlerarası tediye muvazenelerinde ciddî bir müvazenesizliğin doğmasını doğrudan doğruya mucip olacak olan para ve iktisadî şartları ile gelişmeleri hakkında âzalardan birine hitaben yazılmış bulunan bir raporu neşretmeğe karar verebilir.

Âzanın Direktörler Meclisine âza tâyin etmeğe hakkı yoksa, bu maddenin 3 ncü kısmının (j) fıkrası mucibince kendisini temsil ettirmeğe hakkı olacaktır. Fon, âzaların iktisadî teşkilâtlarının esas bünyesinde değişikliklere vesile olacak bir rapor neşretmeyecektir.

Madde — XIII

İdarehaneler ve mutemetler

Kısım : 1 - İdarehanelerin mahallî

Fon'un idare merkezi, en büyük iştirak hissesine sahip olan âzanın topraklarında bulunacak, diğer âzaların topraklarında da şube veya idarehaneleri açılacaktır.

Kısım : 2 - Mutemetler

(a) Âza olan her memleket kendi Merkez Bankasını. Merkez Bankası bulunmadığı takdirde, Fon'ca muteber diğer bir müesseseyi kendi parasından Fon yedinde bulunan mevcutlar için mutemet olarak gösterecektir.

(b) Fon, en büyük iştirak hisselerine sahip olan 5 âzanın gösterdiği mutemetler ile Fon'un seçebileceği diğer mutemetler nezdinde, altın da dâhil olmak üzere, başka mallar bulundurabilir. Bidayette Fon emvalinin enaz yarısı, Fon İdare merkezinin bulunduğu toprakların sahibi âza tarafından gösterilen mutemet nezdinde ve enaz % 40 ı yukarıda işaret edilen 5 âzadan diğer 4 ü tarafından gösterilen mutemetler nezdinde bulundurulacaktır. Bununla beraber Fon'un bütün altın münakaleleri, nakliye masrafları ve Fon'un memul ihtiyaçları gözönünde tutularak yapılacaktır. Beklenmedik istisnai hallerde, Direktörler Meclisi Fon'un altın mevcudunun tamamını veya lâlettâyin bir kısmını yeter derecede emniyetli bir yere nakil edebilir.

Kısım : 3 - Fon emvalinin teminatı

Her âza bütün Fon emvalini, kendisinin gösterdiği mutemedin iflâsından veya kusurundan mütevellit zararlara karşı temin eder.

Madde — XIV

İntikal devresi

Kısım : 1 - Giriş

Fon yardım veya kalkınma ve imar hususunda kolaylıklar temin etmek veya harpten mütevellit milletlerarası borçlanmalarla uğraşmak maksadiyle kurulmamıştır.

Kısım : 2 - Kambiyo takyitleri

Harbden sonraki intikal devresinde âzalar anlaşmanın diğer herhangi bir maddesinin hükümlerine bakmaksızın, mütat milletlerarası muameleler dolayısıyla yapılan tediyeler ve münakaleler üzerindeki takyitleri idame edebildikleri gibi bunları değişen şartlara intibak ettirebilirler. (ve hattâ, toprakları düşman işgali görmüş âzalardan olmaları halinde, bu gibi takyitleri icabında yeniden ihdas edebilirler). Bununla beraber âzalar kambiyo siyasetlerinde Fon'un gayesini daima gözönünde bulunduracaklar ve ahval müsaade eder etmez, diğer âzalarla milletlerarası tediyeleri kolaylaştıracak ve kambiyo istikrarını idame ettirecek olan ticari ve malî anlaşmaların yapılmasını inkişaf ettirmek üzere tedbirler alacaklardır. Hususiyle, âzalar, tediye muvazenelerini, bu gibi takyitlere muhtaç olmadan Fon'un kaynaklarına başvurmalarını yok yere işkâl etmeyecek şekilde tesis edebileceklerine kanaat getirir getirmez, bu kısma tevfikân vaz edilmiş olan veya idame edilmekte bulunan takyitleri kaldıracaklardır.

Kısım : 3 - Fon'a tebliğat

Her âza, XX nci maddenin 4 ncü kısmının (c) veya (d) fıkrası mucibince Fon'dan para satın-

almak ehliyetini iktisap etmeden evvel işbu maddenin 2 nci kısmındaki intikal devresine ait tertiplerden istifade etmek niyetinde olup olmadığını veya VIII nci maddenin 2, 3 ve 4 ncü kısımlarındaki vecibeleri kabul etmeğe hazır bulunup bulunmadığını Fon'a bildirecektir. İntikal devresine ait tertiplerden faydalanan bir âza, yukarıda zikredilen vecibeleri kabul'e hazır olursa Fon'a bildirecektir.

Kısım : 4 - Fon'un takyitler muvacehesindeki hattı hareketi

Fon, faaliyete geçtiği tarihten en geç 3 sene sonra ve badehu her sene, bu maddenin 2 nci kısmı mucibince meriyeti devam eden takyitlere dair malûmat verecektir. VIII nci maddenin 2, 3 veya 4 ncü kısımlarına aykırı herhangi bir takyidi idame eden herhangi bir âza, Fon'un faaliyete geçtiği tarihten beş sene sonra ve badehu her sene bunların daha fazla idamesi hussunda, Fon'la müşaverede bulunacaktır. Fon, istisnai haller karşısında lüzum gördüğü takdirde, bu Anlaşmada yazılı maddelerden herhangi birinin hükümlerine aykırı olan hususi bir takyidin kaldırılması, veya aynı mahiyetteki takyitlerden umumiyetle vaz geçilmesi için hal ve şartların müsait olduğu hususunda herhangi bir âzaya tebligatta bulunabilir. Bu gibi tebligata cevap vermesi için âzaya münasip bir mühlet verilecektir. Eğer Fon, âzanın Fon gayelerine aykırı takyitleri idame etmekte ısrar ettiğini görürse, âza XV nci maddenin 2 nci kısmının (a) fıkrasına tâbi tutulacaktır.

Kısım : 5 - İntikal devresinin mahiyeti

Fon âzalarla münasebetlerinde, harb sonrası intikal devresinin bir değişiklik ve düzenleme devresi olduğunu kabul edecek ve herhangi bir âza tarafından yapılan ve bu sebeple ârızı olan talepler hakkında karar verirken âzanın herhangi mâkul bir tereddüde düşmüş olduğunu nazarı itibara alacaktır.

Madde — XV

Âzalıktan çekilme

Kısım : 1 - Âzaların çekilme hakkı

Herhangi bir âza, Fon'un idare merkezine bir ihbarname göndermek suretiyle herhangi bir zamanda Fon'dan çekilebilir. Çekilme, mezkûr ihbarnamenin alındığı tarihte muteber olacaktır.

Kısım : 2 - Mecburi çekilme

(a) Herhngi bir âza bu Anlaşmadan mütevellit vecibelerinden herhangi birini ifada kusur ettiği takdirde, Fon menabiini kullanmağa ehliyetsiz olduğu Fon'ca beyan ve ilân edilebilir. Bu kısmın hükümlerinden hiçbiri IV'üncü maddenin 6'ncı kısmı, V'inci maddenin 5'inci kısmı veya VI'nci maddenin 1'inci kısmının hükümlerini tahdid edici mahiyette sayılmıyacaktır.

(b) Mâkul bir mühlet bittiği halde, âza bu anlaşmadan mütevellit vecibelerinden herhangi birini ifa etmemekte ısrar, veya bir âza ile Fon arasında IV'üncü maddenin 6 ncü kısmına tevfiқан çıkan ihtilâf devam ettiği takdirde, mezkûr âza, mecmu rey haklarının ekseriyetini temsil eden Guvernörler Meclisi âzalarının ekseriyetle ittihaz edecekleri bir Guvernörler Meclisi kararı ile Fon âzalığından çekilmeğe davet olunabilir.

(c) Yukarıda (a) veya (b) fıkraları mucibince herhangi bir âza aleyhinde harekete geçilmeden âzanın mâkul bir müddet zarfında hakkındaki şikâyetten haberdar edilmesi ve gerek sözle gerek yazı ile vaziyetini izah ve dâvasını müdafaa etmek için münasip imkânların kendisine verilmesini temin etmek maksadiyle muktazi kaideler kabul olunacaktır.

Kısım: 3 — Çekilen âzalarla hesapların tesviyesi.

Bir âza Fon'dan çekilince, onun parası ile yapılan normal Fon muameleleri kesilecek ve Fon'la o âza arasındaki bütün hesaplar mâkul bir süratle ve iki taraf arasında yapılacak bir anlaşma ile tesviye edilecektir. Çabuk bir anlaşmaya varılamadığı takdirde, hesapların tesviyesine D cetveli hükümleri tatbik edilecektir.

Madde — XVI.

Fevkalade hallere mahsus hükümler.

Kısım: 1 — Faaliyetin muvakkaten tatili.

(a) Fon'un muamelelerini tehdid eden fevkalade bir hadisenin vukuu veya beklenmedik hallerin gelişmesi halinde, Direktörler Meclisi ittifakı âra ile aşağıdaki hükümlerden herhangi birinin tatbikını 120 günden fazla olmamak üzere tatil edebilir:

- (i) IV ncü maddenin 3 ncü kısmı ile 4 ncü kısmının (b) fıkrası.
- (ii) V nci maddenin 2, 3 ve 7 nci kısımlarıyla 8 nci kısmının (a) ve (f) fıkraları.
- (iii) VI ncı maddenin 2 nci kısmı.
- (iv) XI nci maddenin 1 nci kısmı.

(b) Direktörler Meclisi, yukarıda işaret edilen hükümlerden herhangi birinin tatbikının tatiline karar vermesiyle aynı zamanda Guvernörler Meclisini mümkün olan en yakın bir tarihte içtimaa davet edecektir.

(c) Direktörler Meclisi herhangi bir tatil müddetini 120 günden ileri atamaz. Bununla beraber, Guvernörler Meclisi mecmu rey haklarının 4/5 ekseriyeti ile karar verdiği takdirde, bu müddet ayrıca en çok 240 gün daha uzatılabilir; fakat bu Anlaşmada XVII nci maddeye tevfiikan tadilat yapılmadıkça, daha fazla uzatılamaz.

(d) Direktörler Meclisi, mecmu rey haklarının ekseriyeti ile bu gibi tatillere herhangi bir zamanda nihayet verebilir.

Kısım : 2 - Fon'un tasfiyesi

(a) Fon ancak Guvernörler Meclisinin kararıyla tasfiye edilebilir. Fevkalâde hallerde Direktörler Meclisi tasfiyenin zaruri olduğuna karar verirse, Guvernörler Meclisinin kararına talikan bütün muameleleri muvakkaten tatil edebilir.

(b) Guvernörler Meclisi Fon'un tasfiyesine karar verirse Fon, matlûbat ve mevcudatının usulü dairesinde tahsil ve tasfiyesiyle düyunatının tesviyesine ait müteferrik muameleler müstesna olmak üzere her nevi faaliyete derhal nihayet verecek, ve âzaların bu anlaşmadan mütevellit olup bu madde ile XVIII nci maddenin (c) fıkrasında, (D) cetvelinin 7 nci bendinde ve (E) cetvelinde yazılı olanların dışında kalan bütün vecibeleri sona erecektir.

(c) Tasfiye (E) cetveli hükümlerine göre ifa edilecektir.

Madde — XVII**Tadiller**

(a) Bu Anlaşmada tadilat yapılmasına mâtuf herhangi bir teklif, ister bir âza memleketten, isterse Guvernörler Meclisi azalarından birinden veya Direktörler Meclisinden sâdır olsun Guvernörler Meclisi Reisine bildirilecek, reis de bu teklifi Guvernörler Meclisine arzedecektir. Teklif edilen tadil Guvernörler Meclisi tarafından tasvip edildiği takdirde, Fon bunu bütün âzalara mektup veya telgrafla tamim ederek tadili kabul edip etmediklerini soracaktır. Şayet teklif edilen tadilat, mecmu rey haklarının 4/5 ine sahip olan âzaların 3/5 i tarafından kabul edilirse, Fon bütün âzalara göndereceği resmî bir tebliğle keyfiyeti teyit ve tasdik edecektir.

(b) Yukarıdaki (a) fıkrasının hükmüne rağmen, aşağıdaki hususların tadilini tazammun edecek herhangi bir teklifin vukuu halinde bütün âzalar tarafından kabul şart olacaktır;

(i) Fon'dan çekilme hakkını (XV inci maddenin 1 inci kısmı);

(ii) Bir âzanın iştirak hissesinde kendi rızası olmaksızın hiçbir değişiklik yapılamıyacağı hükmünü (III üncü madde: ikinci kısım);

(iii) Bir âzanın parasının başabaş kıymetinde, kendisi teklif etmedikçe hiçbir değişiklik yapılamıyacağı hükmünü (IV üncü madde: 5 ne kısım (b) fıkrası);

(c) Tadiller, mektup veya telgrafla yapılan tamimde daha kısa bir müddet tasrih edilmedikçe, bütün âzalara şâmil olmak üzere, tebliğ tarihinden itibaren üç ay sonra meriyete girecektir

Madde — XVIII

Tefsir

(a) Bu anlaşmanın hükümlerinin tefsiri yüzünden herhangi bir âza ile Fon, veya Fon'un herhangi bir âzası ile diğer bir âzası arasında çıkacak herhangi bir mesele, karara bağlanmak üzere Direktörler Meclisine arz edilecektir. Eğer mesele Direktörler Meclisine âza tâyin etmek hakkını haiz olmıyan bir âzaya hassaten tesir etmekte ise, bu memleket XII ne maddenin 3 ne kısmının (j) fıkrasına tevfikan kendini temsil ettirmek hakkına malik olacaktır.

(b) Direktörler Meclisinin yukarıda (a) fıkrasına tevfikan karar verdiği her halde herhangi bir âza, meselesinin Güvernörler Meclisinin tetkikına arz olunmasını talep edebilir. Güvernörler Meclisinin kararı katî ve nihaidir. Güvernörler Meclisine müracaatın neticesine intizaren, Fon lüzum gördüğü derecede Direktörler Meclisinin kararına istinaden hareket edebilir.

(c) Fon'la Fon'dan çekilmiş olan bir âza, veya tasfiye esnasında Fon'la herhangi bir âza arasında bir anlaşmazlık çıkacak olursa, bu gibi anlaşmazlıklar üç kisten müteşekkil bir hakem heyetine arz edilecektir. Bu üç hakemden biri Fon tarafından, diğeri âza veya çekilen âza tarafından ve bir üst hakem de, taraflarca diğer bir şekil üzerinde mutabık kalınmış olmadıkça, Beynelmilel Daimî Adalet Divanının Reisi veya Fon'un kabul ettiği nizamnamede gösterilecek olan diğer bir makam tarafından tâyin edilecektir. Üsthakem, tarafların anlaşamadıkları her hususta, usule mütaallik bütün meseleleri hal ve tesviye etmek hususunda tam salâhiyeti haiz olacaktır.

Madde — XIX

Terimlerin izahı

Bu anlaşmadaki hükümlerinin tefsirinde, Fon ve âzalar aşağıdaki izahat dâhilinde hareket edeceklerdir :

(a) Bir âzanın para ihtiyatlarından maksat, altın, diğer âzaların kaabili tahvil paraları ve Fon'un tâyin edebileceği, âza olmıyan memleketlerin paraları olarak âzanın elinde bulunan resmî mevcutların sâfi miktarlarıdır.

(b) Bir âzanın resmî mevcutlarından maksat merkez mevcutları (yani hazinesinin, Merkez Bankasının istikrar sandığının veya mümasil diğer malî teşekküllerinin mevcutları) dır.

(c) Âzanın topraklarında kâin diğer resmî müesseseler veya bankalar mevcutlarının mütedavil bakiyeleri mühim miktarda âsan fazlası, Fon'ca, herhangi hususi bir halde ve âza ile müşavereden sonra, resmî mevcutlar meyanında sayılabilir. Şukadar ki, hususi bir halde, mütedavil bakiyelere nispetle mühim bir fazlalık olup olmadığının tâyiri maksadıyla, mezkûr mevcutlardan diğer memleketlerin topraklarında kâin diğer resmî müesseselerle bankalara olan borçların düşürülmesi şarttır.

(d) Bir âzanın kabili tahvil para mevcutlarından maksat, XIV ne maddenin 2 ne kısmında yazılı intikal devrine ait Anlaşmalardan istifade etmiyen diğer âzaların paralarından mevcutlarıyla Fon'un zaman zaman tâyin edebileceği âza olmıyan memleketlerin paralarından mevcutları demektir. Bu maksatla para tâbiri hudutsuz olarak, madenî paraları, kâğıt paraları, banka matlûp-

larını, banka kabullerini ve 12 ayı geçmiyen bir vâde ile çıkarılan Hükümet tahvillerini ihtiva eder.

(e) Bir âzanın para ihtivatları, bu gibi Hazine mevcutlarından diğer âzaların veya vukarıda (b) fıkrasında tasrih edilen âza olmıyan memleketlerin hazinelerine, merkez bankalarına, istikrar sandıklarına veya diğer benzeri malî tesekküllerine olan nakdî borçları ile âzaların veya yukarıda (d) fıkrasında tasrih edilen âza olmıyan memleketlerin topraklarında kâin diğer resmî müesseselerle bankalara olan mümasil borçları çıkarılarak hesap edilecektir. İşbu sâfi mevcutlara vukarıda (e) fıkrası mucibince diğer resmî müesseselerle bankalarının resmî mevcutları diye savılan meblâğlar ilâve edilecektir.

(f) Bir âzanın parasından Fon'un elinde bulunan mevcutlar III ncü maddenin 5 nci kısmı mucibince Fon tarafından kabul edilen her nevi menkul kıymetleri ihtiva edecektir.

(g) Fon, XIV ncü maddenin 2 nci kısmında vazılı intikal devresine ait Anlaşmalardan faydalanan bir âza ile müsavereden sonra, bu âzanın parası ile olup ta diğer bir paraya veya altına tahvil edilmek hususunda muavven haklardan istifade eden mevcutları, para ihtivatlarını hesap etmek bakımından, kabili tahvil para mevcutları olarak savabilir.

(h) III ncü maddenin 3 ncü kısmına tevfikân altın taahhütlerinin hesabında bir âzanın altın ve Amerikan (Birlesik Devletler) doları olarak resmî mevcutlarının sâfi miktarları, altın ve Amerikan (Birlesik Devletler) doları olarak elinde bulunan resmî mevcutlardan diğer memleketlerin merkez mevcutları meyanında ve diğer resmî müesseseler ile bankaların elinde bulunan parası düsüldükten sonra kalan miktardan ibaret olacaktır. Su kadar ki, bu para mevcutlarının âzanın resmî mevcutlarından düsülmesi için, altına veya Amerikan (Birlesik Devletler) dolarına tahvil edilmek hususunda muavven haklardan istifade etmekte olmaları şarttır.

(i) Mutad muamelelere mahsus tediyelerden maksat sermaye münakalelerini istihdaf etmiyen tediveler olup:

(1) Dış ticaret ve hizmetlerle kısa vâdeli banka muameleleri ve kredi kolaylıkları dâhil olmak üzere sair işler münasebetiyle yapılması muktezi bulunan bilûmum tediveleri;

(2) İstikrazların faizi ve diğer yatırımların sâfi geliri olarak yapılması muktazi bulunan tediveleri;

(3) İstikrazların itfasını veya doğrudan doğruya vâkı yatırımların kıymet tenezzülünü karşılamağa mahsus mutedil miktarda tediveleri;

(4) Aile geçim masraflarına mahsus mutedil tediyeleri;

hudutsuz olarak ihtiva eder.

Fon, alâkalı âzalarla müsavereden sonra, muavven bazı muamelelerin mutad muamelelerden veya sermaye muamelelerinden olup olmadığını tâyin edebilir.

Madde — XX

Son hükümler

Kısım : 1 - Meriyet

Bu anlaşma A cetvelinde yazılı iştirak hisseleri yekûnunun % 65 ine mâlik olan Hükümetler namına imza ve bu maddenin 2 nci kısmının (a) fıkrasında işaret edilen vesikalar namlarına tevdiolunduğu zaman meriyete girecek, fakat hiçbirhalde 1 Mayıs 1945 den evvel muteber olmyacaktır.

Kısım : 2 - İmza

(a) Bu anlaşmayı imzalayan her Hükümet, kendi mevzuatı dâhilinde bu anlaşmayı kabul etmiş olduğunu ve bu anlaşmadan mütevellit bütün vecibelerini ifa edebilmek için lüzumlu tedbirleri almış bulunduğunu bildiren bir vesikayı Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine tevdi edecektir.

(b) Her Hükümet, yukarıda (a) fıkrasında işaret edilen vesikayı tevdi ettiği tarihten itibaren Fon'un âzası olacak; ancak bu anlaşma bu maddenin 1 nci kısmına tevdi kan meriyete girmen- den evvel hiçbir Hükümetin âzalığı muteber olmayacaktır.

(c) Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti bu anlaşmaya imza kondukça ve yukarıda (a) fıkrasında işaret edilen vesikalar tevdi olundukça, isimleri (A) cetvelinde zikredilmiş olan bu- tun memleketlerin Hükümetleriyle 11 nci maddenin 2 nci kısmı mucibince âzalığı tasvibedilmiş bulunan bütün Hükümetleri keyfiyetten haberdar edecektir.

(d) Her Hükümet bu anlaşmayı imzalayınca Fon'un idare masraflarına karşılık olmak üzere, taahhütlerinin yüzde birinin 1/100 unu altın veya Amerikan (Birleşik Devletler) doları ile Bir-leşik Devletler Hükümetine gönderecektir, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti bu meblâğları hususî bir mevduat hesabında tutacak ve bunları bu maddenin 3 ncu kısmına tevdi kan dâvet edi- len ilk içtimada Fon Guvernorler Meclisine devredecektir. Bu anlaşma 31 Aralık 1945 e kadar meriyete girmezse, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti bu meblâğları göndermiş olan Huku- metlere iade edecektir.

(e) Bu anlaşma, 31 Aralık 1945 e kadar isimleri A cetvelinde yazılı memleketlerin Hükü- metleri namına Washington'da imzalanmağa açık tutulacaktır.

(f) 31 Aralık 1945 den sonra, bu anlaşma, 11 nci maddenin 2 nci kısmı mucibince âzalığı tasvibedilmiş olan herhangi bir memleketin Hükümeti namına imzaya açık tutulacaktır.

(g) Bu anlaşmayı imzalamakla bütün hükümetler Fon'u gerek kendi namlarına gerekse mustem- lekeleri ve denizası topraklarıyla, himayeleri, hakımyetleri ve mandaları altında bulunan bütün topraklar adına kabul etmiş olacaklardır.

(h) Ana vatan toprakları düşman işgalı görmüş bulunan hükümetler için yukarıda (a) fıkrasın- da yazılı vesikanın tevdi bu toprakların kurtarıldıkları tarihten 180 gün sonraya kadar tehir edi- lebilir. Bu vaziyette bulunan bir hükümet tarafından mezkûr vesika bu muddetin hitamından evvel tevdi edilmezse, o hükümet nâmına atılmış olan imza bir hukuk itade etmeyecek ve taahhütlerinin yukarıda (d) fıkrasına tevdi kan odenmiş olan kısmı kendisine iade edilecektir.

(ı) Yukarıda yazılı (d) ve (h) fıkraları, anlaşmayı imzalayan her hükümet hakkında imza tari- hinden itibaren mer'ı olacaktır.

Kısım: 3 — Fonun açılış merasimi

(a) Bu anlaşma, bu maddenin 1 nci kısmı mucibince meriyete girer girmez, her âza memleket Guvernorler Meclisine bir âza tâyin edecek ve en büyük ıstırak hissesine sahibolan âza memleket Gu- vernorler meclisini ilk içtimaa dâvet edecektir. (b) Guvernorler Meclisinin ilk içtimada, m uvakkat Direktorler Meclisi âzalarının seçilmesine ait tedbirler alınacaktır. (A) cetvelinde kendile- rine en büyük ıstırak hisseleri yazılmış olan beş memleketin hükümetleri muvakkat direktörler mee- lisindeki âzalarını tâyin edeceklerdir. Eğer bu hükümetlerden biri veya daha fazlası henüz âza olma- mışsa, bunların Direktorler Meclisinde işgal etmek hakkını haiz oldukları âzalıklar, mezkûr hukü- metler âza oluncuya kadar ve en geç 1 Ocak 1946 'ya kadar munhal kalacaktır. Muvakkat Direktörler Meclisinin 7 âzası C cetvelinin hükümlerine tevdi kan seçilecektir. Bu âzalar, 1 Ocak 1946'dan sonra mümkün olan en kısa bir zamanda yapılacak olan ilk mütad Direktörler Meclisi seçimine kadar vazidede kalacaklardır.

(c) Guvernorler Meclisi, salâhiyetlerinden herhangi birisinin kullanılmasını muvakkat Direktör- ler Meclisine devredebilir. Direktorler Meclisine devri cari olmayan salâhiyetler bu hükümden ha- riştir.

Kısım : 4 — Başabaş kıymetlerin ilk tesbiti

(a) Fon, yakında kambyo muamelelerine başlayabilecek bir durumda bulunduğuna kanaat ge- tirdiği zaman âzalara bunu tebliğ edecek ve her âzadan parasının bu anlaşmanın meriyet tarihinden 60 gün evvel cari olan kambyo rayiçlerine müstenit başabaş kıymetini 30 gün içinde bildirmesini

istiyecektir. Anavatan toprağı düşman işgali görmüş olan bir âzadan, bu topraklar şiddetli muhasamata sahne oldukça veya Fon'un tâyin edeceği müddetçe böyle bir talepte bulunulmayacaktır. Bu vaziyette bulunan bir âza parasının başabaş kıymetini bildirince, aşağıda yazılı (d) fıkrası hükümleri tatbik edilecektir.

(b) Anavatan toprağı düşman işgali görmemiş olan bir âzanın bildirdiğı başabaş kıymet bu anlaşmanın tatbikinde aranan başabaş kıymet olacaktır. Bu hükmün tatbiki için, yukarıda (a) fıkrasında yazılı talepten itibaren 90 gün zarfında (i) âza başabaş kıymeti gayrikâfi bulunduğunu Fon'a veya (ii) Fon, o veya diğ er âzalar tarafından Fon veya âzalar için zararlı olacak bir derecede Fon'a müracaat edilmeden başabaş kıymetin tutulmayacağı kanaatinde olduğunu âzaya, tebliğ etmemiş olmaları lâzımdır, Yukarıda (i) veya (ii) ye göre bir tebligat yapıldığı zaman Fon'la âza, Fon tarafından tâyin edilen bir müddet zarfında ve hâdise ile münasebetli bütün halleri incelemek suretiyle mevzu bahis para için münasip bir başabaş kıymet üzerinde anlaşacaklardır. Şayet Fon'la âza tâyin edilen müddet içinde bir anlaşmaya varmazlarsa, müddetin hitamı tarihinde âzanın Fon'dan çekilmiş olduğuna, hükmedilecektir.

(c) Âzalardan birine ait paranın başabaş kıymeti yukarıda yazılı (b) fıkrasına tevfi kan ya 90 günün tebliğatsız geçmesi veya tebliğatı mütaakıp bir anlaşmaya varılması suretiyle tesbit edilince, âza diğ er âzaların paralarını - Bu anlaşmanın müsaade ettiği nispette - Fon'dan satın almak ehliyetini iktisap edecektir. Şu kadar ki, bu ehliyetin kullanılması Fon'un kambiyo muamelelerine başlamış olması şartına bağlıdır.

(d) Anavatan toprağı düşman işgali görmüş olan bir âza hakkında yukarıda yazılı (b) fıkrasının hükümleri aşağıdaki tadillere tâbi tutulmak şartıyla, tatbik edilecektir :

(i) 90 günlük müddet, Fon'la âza arasında yapılacak bir anlaşma ile tesbit edilecek bir tarihe kadar uzatılacaktır.

(ii) Fon kambiyo muamelelerine başlamış bulunduğu takdirde, âza, Fon'ca tesbit edilen şartlara ve miktarlara inhisar etmek üzere, temdidi müddet zarfında kendi parasıyla Fon'dan diğ er âzaların paralarını satın alabilir.

(iii) Yukarıda (i) bendine göre tesbit edilen tarihten evvel herhangi bir zamanda, Fon'la anlaşmak suretiyle (a) fıkrası mucibince bildirilen başabaş kıymette değişiklik yapılabilir.

(e) Anavatan toprağı düşman işgali görmüş olan bir âza, yukarıda (d) fıkrasının (i) bendi mucibince tesbit edilecek tarihten evvel yeni bir para vâhidi kabul edecek olursa, bu vâhit için âzanın tâyin edeceği başabaş kıymet Fon'a bildirecek ve yukarıda yazılı (d) fıkrasının hükümleri ayrıca tatbik edilecektir.

(f) Fonla anlaşmak suretiyle başabaş kıymetlerde yapılan değişiklikler, teklif edilen bir değişikliğin IV nci maddenin 5 nci kısmının (c) fıkrasının (i), (ii) veya (iii) bentlerinin şümulüne girmediğinin tâyininde nazarı itibare alınmayacaktır.

(g) Anavatan parası için Fon'a bir başabaş kıymet (Muadelet kıymeti) bildiren bir âza bu maddenin 2 nci kısmının (g) fıkrasına tevfi kan namlarına bu anlaşmayı kabul etmiş olduğu memleketlere ait her ayrı para için anavatan parasıyla ifade olunan bir kıymeti de aynı zamanda Fon'a bildirecektir. Fakat hiçbir âzadan, düşman işgali görmüş olan bir memleketin ayrı parası için, bu topraklar şiddetli muhasamata sahne olduğu müddetçe veya ondan sonra Fon'un tâyin edebileceğı bir müddetin devamınca, tebliğatta bulunması talep edilmeyecektir. Böylece bildirilen başabaş kıymet esasına istinaden, Fon her ayrı paranın başabaş kıymetini hesap edecektir. Hilâfı tasrih edilmiş olmadıkça, yukarıda (a), (b) veya (d) fıkralarına tevfi kan bir paranın başabaş kıymetine dair Fon'a yapılan bir ihbar veya tebliğ in, yukarıda zikredilen ayrı paraların hepsine şâmil olduğuna hükmedilecektir. Bununla beraber bir âza, yalnız anavatan parası veya yalnız ayrı paralardan herhangi biri hakkında ihbar veya tebliğ de bulunabilir. Âzanın böylece hareket etmesi halinde, evvelki fıkranın hükümleri (ayrı parası olan bir memleketin toprakları düşman işgalini görmüş bulunduğu takdirde (d) fıkrası da dâhil olmak üzere) bu paralardan herbirine ayrı ayrı tatbik edilecektir .

(h) Fon, kambiyo muamelelerine A cetvelinde gösterilmiş bulunan iştirak hisseleri yekûnu-

nun % 65 ine sahip olan âzalar, bu kısmın evvelki fıkraları muçibince diğcr âzaların paralarını satınalmak ehliyetini iktisap ettikten sonra tâyin edebileceği bir tarihte başlayacak; ancak hiçbir halde Avrupa'da muhasemat sona ermeden evvel bu muamelelere başlanamayacaktır.

(i) Fon, herhangi bir âzanın Fon menabiini bu anlaşmanın gayelerine aykırı veyahut Fon veya âzalar için zararlı bir tarzda kullanılmasına sevkedecek şartlar içinde bulunduğuna kanaat getirirse, bu âza ile kambiyo muamelelerine girişilmesini tehir edebilir.

(j) 31 Aralık 1945 ten sonra âza olmak arzusunu izhar eden hükümetlerin paralarının başu baş kıymetleri, 11 nei maddenin 2 nei kısmının hükümleri mucibince tâyin edilecektir.

Tek nüsha olarak Vaşington'da tanzim olunan bu Anlaşma muhafaza edilmek üzere Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin Evrak Mahzenine tevdi olunacaktır. Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti bu nüshanın musaddak birer suretini (A) cetvelinde isimleri mezkûr bütün Hükümetlerle 11 nei maddenin 2 nei kısmı mucibince âzalığı tasvip edilen bütün Hükümetlere gönderecektir.

A - Cetveli

İştirak hisseleri

	Amerikan (Birleşik Devletleri) dolariyle milyon olarak		Amerikan (Birleşik Devletleri) dolariyle milyon olarak
Avustralya	200	Hindistan	400
Belçika	225	İran	25
Bolivia	10	Irak	8
Brezilya	150	Liberya	0,5
Kanada	300	Lüksemburg	10
Şili	50	Meksika	90
Çin	550	Felemenk	275
Kolombiya	50	Yenizelanda	50
Kostarika	5	Nikaragua	2
Küba	50	Norveç	50
Çekoslovakya	125	Panama	0,5
Danimarka	+	Paraguay	2
Dominikan Cumhuriyeti	5	Peru	25
Ekuvador	5	Filipin Kamunvelti	15
Mısır	45	Polonya	125
Salvador	2,5	Cenubi Afrika Birliği	100
Habeşistan	6	Sovyet Sosyalist C. B.	1 200
Fransa	450	Birleşik Krallık	1 300
Yunanistan	40	Birleşik Devletler	2 750
Guatemala	5	Uruguay	15
Hayti	5	Venezuela	15
Honduras	2,5	Yugoslavya	60
İzlanda	1		

B - Cetveli

Bir âzanın kendi parasını satın almasına mütâallik hükümler

1. Bir âzanın her nevi para ihtiyatlarıyla, yani altın ve altına tahvili kaabil her bir para mukabilinde, kendi parasını V nci maddenin 7 nci kısmının (b) fıkrasına tevfiikan Fon'dan ne nispette satın alabileceğinin tâyininde, aşağıda yazılı 2 numaralı bendin hükmü mahfuz kalmak şartıyla, aşağıdaki kaide tatbik olunacaktır.

(a) Âzanın para ihtiyatları sene zarfında artmamışsa, Fon'a ödenmesi meşrut olan meblağ, her nevi ihtiyatlardan sene sonunda âzanın elinde bulunan mevcutlar nispetinde bu ihtiyatlarla ödenecektir.

(b) Âzanın para ihtiyatları sene zarfında artmış ise, Fon'a ödenmesi meşrut olan meblağın artışın yarısına tekabül eden kısmı, her nevi ihtiyatta vukua gelen artış nispetinde artan ihtiyatlarla; mezkûr meblağın mütebakisi de her nevi ihtiyatlardan âzanın elinde bulunan mevcutlar nispetinde bu ihtiyatlarla ödenecektir.

(c) Şayet V nci maddenin 7 nci kısmının (b) fıkrasının istilzam ettiği alımların hepsi yapıldıktan sonra elde edilen netice V nci maddenin 7 nci kısmının (c) fıkrasında tasrih edilen hadlerin herhangi birini aşmış bulunursa, Fon, hadlerin aşılmaması için muktazi alımların âzalarca mütenasiben yapılmasını talep edecektir.

2. Fon, V nci maddenin 7 nci kısmının (b) ve (c) fıkralarının tatbik dolayısıyla, âza olmiyan herhangi bir memleketin parasını iktisap etmiyecektir.

3. Para ihtiyatları veya para ihtiyatlarında herhangi bir sene zarfında vukua gelen artış V nci maddenin 7 nci kısmının (b) ve (c) fıkralarında yazılı maksatlar dâhilinde hesaplanırken: Mezkûr para ihtiyatlarında vukua gelip evvelce kabili tahvil değilken tahvil kabiliyetini senesi içinde iktisap eden paralardan, veya sene zarfında akdedilen uzun veya orta vâdeli istikrazlardan mütehasıl mevcutlardan, veyahut bir istikrazın mütaakip senede ödenmesi için nakli yapılmış veya bir yana ayrılmış olan mevcutlardan mütevellit bulunan artış hesaba katılmıyacaktır. Bu gibi mevcutlar için âza tarafından başkaca tenzilât yapılmış olması hali bundan müstesnadır.

4. Anavatan toprakları düşman işgali görmüş olan memleketler için, bu anlaşmanın meriyete girdiği tarihi takip eden beş sene zarfında, anavatan topraklarındaki madenlerden yeni istihsal edilen altın, para ihtiyatları veya para ihtiyatlarındaki artış hesaplarına ithal edilmeyecektir.

C - Cetveli

Direktörler Meclisine âza seçimi

1. Müntehap Direktörler Meclisi âzalarının seçimi XII nci maddenin 3 ncü kısmının (b) fıkrasının (iii) ve (iv) bentleri mucibince rey vermek salâhiyetini haiz bulunan Governörler Meclisi âzalarının bafî reyleriyle yapılır.

2. XII nci maddenin 3 ncü kısmının (b) fıkrasının (iii) cü bendi mucibince seçilecek olan beş Direktörler Meclisi âzası için rey verilirken, rey vermiye salâhiyetli olan Governörler Meclisi âzalarından her biri XII inci maddenin 5 nci kısmının (a) fıkrasına göre haiz olduğu reylerin hepsini bir şahsa verecektir. En çok rey kazanan beş kişi Direktörler Meclisi âzası olacaklardır; şukadar ki seçimde kullanılmak imkânı bulunan reyler yekûnunun % 19 undan aşağı rey alan kimse seçilmiş sayılmaz.

3. Birinci seçimde beş kişi seçilmiş olmazsa, ikinci bir seçim yapılacaktır. En az rey alanın namzed gösterilemeyeceği ve en çok rey alanın seçileceği bu intihaba yalnız (a) birinci seçimde kazanmayan bir kimseye rey vermiş olan Governörler Meclisi âzalarıyla, (b) seçilen bir kimseye verdikleri

reylerle bu şahsın aldığı rey sayısını aşağıda 4 sayılı bend mucibince seçimde kullanılmak imkânı bulunan reylerin yüzde yirmisinin üstüne çıkarmış sayılan Governörler Meclisi âzaları iştirak edeceklerdir.

4. Governörler Meclisi âzalarından biri tarafından verilen reylerden dolayı herhangi bir şahsın aldığı reylerin seçimde kullanılmak imkânı bulunan yekûna nispetle %20 den yukarı çıkıp çıkmadığının tâyininde: Bu nispetin, en çok rey hakkına sahip olandan başlayarak rey sayısı sırasıyla yüzde yirmi haddini buluncuya kadar Governörler Meclisi âzalarının o şahıs lehine kullanılan reyleri ihtiva ettiği farz olunur.

5. Governörler Meclisi âzalarından biri tarafından verilen reyler bir şahsın aldığı reylerin yüzde yirmiden yukarı çıkmasını mucip olsa bile, yüzde yirmi nispetine varılmasını temin etmek maksadıyla bunların sıra dâhilinde kısmen hesaba alınması icap ettiği takdirde, mezkûr reylerin tamamı bu maksatla kullanılmış farz olunur.

6. İkinci seçimden sonra da bes kişi seçilmiş bulunmadığı takdirde beş kişi seçilinceye kadar, aynı minval üzere başka seçimler yapılacaktır; ancak dört kişi seçildikten sonra, beşincisinin mütebaki reylerin nispi ekseriyetle seçilebilmesi ve bu reylerle seçilmiş sayılması şarttır.

7. XII nci maddenin 3 nü kısmının (b) fıkrasının (iv) nü bendi mucibince Amerika Cumhuriyetleri tarafından seçilecek olan Direktörler Meclisi âzaları aşağıdaki tarzda intihap edileceklerdir.

(a) Direktörler Meclisi âzalarından her biri avrı avrı seçilecektir.

(b) Birinci Direktörler Meclisi âzasının seçilmesinde seçime iştirak etmeğe salâhiyetli Amerika Cumhuriyetlerinden birini temsil eden her Governörler Meclisi âzası haiz olduğu reylerin hepsini bir kisive verecektir. Meemu reylerin % 45 inden az olmamak şartıyla en fazla rey alan kimse seçilmiş olacaktır.

(c) Şayet birinci seçimde hiç kimse seçilmis olmazsa, yukarıda (b) fıkrası mucibince seçilmiş olmak için kâfi miktarda rey alan bir şahıs seçilinceye kadar başka seçimler yapılacak ve bunların her birinde en az rey alan şahıs intihap dışında bırakılacaktır.

(d) birinci âzanın seçilmesinde kazanana rey vermiş olan Governörler Meclisi âzaları ikincisinin intihabına iştirak etmeyeceklerdir.

e) Birinci âza intihabında kazanmayan kimseler, ikinci Direktörler Meclisi âzasının intihabında seçilebileceklerdir.

(f) İkinci Direktörler Meclisi âzasının seçilmesi için, seçimde kullanılmak imkânı olan reylerin mutlak ekseriyetine ihtiva vardır. Şayet ilk seçimde hiç kimse ekseriyet temin edemezse, namzetlerden biri ekseriyet elde edinceye kadar başka seçimler yapılacak ve bunların her birinde en az rey alan şahıs seçim dışında bırakılacaktır.

(g) İkinci Direktörler Meclisi âzası, intihabını temin eden seçimde kullanılmak imkânı olan reylerin tamamı ile seçilmiş addedilecektir.

D - Cetveli

Çekilen bir âza ile hesapların tesviyesi

1. Fon, çekilen bir âzaya, iştirak hissesine müsavi bir meblâğa Fon'un kendisine borçlu bulunduğu diğer meblâğları mâve ettikten ve bundan, çekilme tarihinden sonra âzaya terettüp eden ücretler de dâhil olmak üzere Fon'a ödenmesi meşrut olan meblâğları çıkardıktan sonra elde edilen miktarı ödemek mecburiyetinde olacaktır. Fakat çekilme tarihinden itibaren altı ay geçmeden evvel hiçbir tediye yapılmıyacaktır. Tediye çekilen âzanın parasıyla olacaktır.

2. Şayet çekilen âzanın parasından Fon'un elindeki mevcutlar, Fon'un borçlu bulunduğu safi miktarı ödemeğe kâfi gelmezse, aradaki fark ya altınla veya mutabık kalınacak diğer bir

tarzda tediye edilecektir Fon'la çekilen âza arasında, çekilme tarihinden itibaren altı ay zarfında bir anlaşmaya varılmadığı takdirde, Fon'un elinde bulunan mevzuubahis para çekilen âzaya derhal tediye edilecektir. Arada kalan herhangi bir fark, mütaakıp beş sene zarfında ve altışar aylık 10 taksitte ödenecektir. Bu taksitlerden her biri, Fon'un arzusuna göre, ya çekilen âzanın ayrılışından sonra elde edilen parasıyla veya altınla tediye edilecektir.

3. Fon, evelki bent mucibince vâdesi gelen herhangi bir taksidi tesviye edemezse, çekilen âza taksidin, VII nci maddenin 3 ncu kısmına göre kıt olduğu ilân edilmiş olan paralardan maada, Fon'un elinde bulunan herhangi bir para ile ödenmesini Fon'dan talep edebilecektir.

4. Çekilen âzanın parasından Fon'un elinde bulunan mevcut, âzaya tediyesi icabeden miktardan fazla olduğu ve çekilme tarihinden itibaren altı ay zarfında da hesapların tesfiyesine ait sekil üzerinde bir anlaşmaya varılmamış bulunduğu takdirde, sabık âza bu gibi fazla parayı, dilerse altınla, dilerse ödeme tarihinde kaabili tahvil olan âza paraları ile ödemeğe mecbur olacaktır. Ödeme, Fon'dan çekilme tarihinde câri olan altın muadeleti (hasabas kıymet) üzerinden yapılacaktır. Çekilen âza, ödeme 'sini, çekilme tarihinden itibaren bes sene veya Fon'un tâyin edeceği daha uzun bir müddet za fında ikmal edecektir ; şu kadar ki, herhangi bir altı aylık devre içinde, çekilme tarihinde parasından Fon'un elinde bulunan fazla mevcudun onda birinden ve mezkûr altı aylık devre içinde o paradan ayrıca iktisap edilen miktarlardan fazla ödenmesi kendisinden talep edilmeyecektir. Çekilen âza bu vecibevi ifa etmediği takdirde, Fon ödenmesi icabeden para miktarını herhangi bir piyasada ve mütat bir tarzda tasfiye edebilir.

5. Çekilmiş olan bir âzanın parasından temin etmek isteyen herhangi bir âza, Fon menabîine müracaat edebildiği derecede ve mezkûr paradan yukarıda 4 sayılı bent mucibince bulunan mevcut nispetinde Fon'dan satınalmak suretiyle, o parayı iktisap edecektir.

6. Çekilen âza, yukarıda 4 ve 5 numaralı bentler mucibince tasarruf olunan paranın, emtia mubayaasında veya kendisine veya toprakları dâhilindeki şahıslara ödenmesi icabeden meblâğların tediyesinde her zaman için serbestçe kullanılmasını temin eder. Mezkûr âza, parasının çekilme tarihindeki basabaş kıymeti ile yukarıda 4 ve 5 numaralı bentlere tevfikan yapılan tasarruflarda Fon'un tahakkuk ettirdiği kıymet arasındaki fark tan mütevellit herhangi bir zararı Fon'a tazmin edecektir.

7. XVI nci maddenin 2 nci kısmı mucibince Fon'un tasfiyesine gidilmesi halinde, Fon'la çekilen âza arasındaki hesap, çekilme tarihinden itibaren altı ay zarfında ve XVI nci maddenin 2 nci kısmı ile E cetveli mucibince tesviye edilecektir.

E - Cetveli

Tasfiyenin İdaresi

1. Tasfiye halinde, Fon emvali tevzi edilirken, âza taahhütlerinden maada düyunat kısmında yazılı Fon borçlarının rüçhan hakkı olacaktır. Bu borçların tesviyesinde, Fon emvalini aşağıdaki sıra dâhilinde kullanacaktır:

- (a) Borcun ödeneceği para:
- (b) Altın.
- (c) Âzaların hisselerine kaabili tatbik nispette diğer bütün paralar

2. Fon borçları yukarıda 1 numaralı bent mucibince ödendikten sonra, Fon emvalinin bakiyesi aşağıda gösterildiği üzere tevzi ve tahsis edilecektir:

(a) Fon, altın mevcutlarını, Fon'un elinde bulunan paraları iştirak hisselerinden az olan âzalara bunların iştirak hisselerivle kendi paralarından Fon'un elinde bulunan mevcutlar arasındaki farklar nispetinde dağıtacaktır.

(b) Fon tevziata mahsuben her âzaya, kendi parasından Fon'un elinde bulunan mevcudun yarısını verecek, şukadar ki bu suretle tevzi edilen miktar âzanın iştirak hissesinin % 50 sini aşmayacaktır.

(c) Fon, elindeki bütün para mevcutlarının bakıyesini, yukarıda (a) ve (b) fıkraları mucibince yapılan tevziattan sonra her birine ödenmesi icabeden miktarlar nispetinde âzalara dağıtılacaktır.

3. Her âza, yukarıda 2 numaralı bendin (c) fıkrası mucibince kendi parasından diğer âzalara tahsis edilmiş olan mevcutları ödiyecektir ve tasfiye kararından itibaren üç ay zarfında bu gibi ödemelere mütedair münasip bir usul hakkında Fon'la anlaşacaktır.

4. Şayet âza yukarıda 3 numaralı bentte işaret edilen üç aylık müddet içinde Fon'la anlaşmamış bulunursa Fon, yukarıda 2 numaralı bendin (c) fıkrası mucibince diğer âzaların bu âzaya tahsis edilen paralarını, mezkûr âzaya ait olup diğer âzalara tahsis edilmiş bulunan paranın ödenmesinde kullanacaktır. Anlaşma yapmamış olan bir âzaya tahsis edilen her para, mezkûr âzaya ait olup yukarıda 3 numaralı bent mucibince Fon'la anlaşmış olan âzalara tahsis edilen paranın mümkün olduğu kadar ödenmesinde kullanılacaktır.

5. Yukarıda 3 numaralı bent mucibince bir âza Fon'la anlaşmaya varmış bulunduğu takdirde, Fon o âzanın yukarıda 3 numaralı bent mucibince Fon'la anlaşmış olan diğer âzalara tahsis edilen parasını ödemek için yukarıda 2 numaralı bendin (c) fıkrasına göre kendisine tahsis edilen diğer âzaların paralarını kullanacaktır. Böylece ödenen her meblâğ hangi âzaya tahsis edilmiş ise o âzanın parasiyle ödenecektir.

6. Evvelki bentlerdeki hükümlerin tatbikından sonra, Fon her âza hesabına yedinde tuttuğu paraların bakıyelerini alâkadarlara tediye edecektir.

7. Yukarıda 6 numaralı bent mucibince parası diğer âzalara dağıtılan her âza, bu parayı altınla veya, ihtiyar edeceği şıkka göre, ödeme talebinde bulunan âzanın parasiyle veyahut da aralarında anlaşacakları diğer bir tarzda ödeyecektir. Alâkalı âzalar başka bir tarz için anlaşmış buldukları takdirde, ödemek mecburiyetinde bulunan âza tevzi tarihinden itibaren beş sene zarfında ödeme işini ikmal edecek, şukadar ki herhangi bir altı aylık devre zarfında diğer âzalardan her birine tevzi edilmiş olan mikdarın onda birinden fazlasını ödemeye mecbur tutulmayacaktır. Bu vecibesini yerine getirmiyen âzanın ödemeye mecbur olduğu para miktarı herhangi bir piyasada usulüne tevfikan tasfiye edilebilir.

8. Yukarıda 6 numaralı bent mucibince parası diğer âzalara tevzi edilmiş olan her âza, bu gibi paranın, emtia mubayaasında veya kendisine veya toprakları dâhilindeki şahıslara ödenmesi icabeden meblâğların tediyesinde her zaman için serbestçe kullanılmasını temin eder. Böylece mükellef olan her âza parasının Fon'un tasfiyesine karar verildiği tarihteki başabaş kıymeti ile bu paraya vâkı tasarruflarda diğer âzaların tahakkuk ettirdikleri kıymet arasındaki farktan mütevellit herhangi bir zararı bunlara tazmin etmeyi kabul eder.

MİLLETLERARASI İMAR VE KALKINMA BANKASININ KURULMASINA DAİR OLAN
ANLAŞMA

Adlarına bu Anlaşma imza edilmiş olan Hükümetler aşağıda yazılı hususlarda mutabık kalmışlardır.

Giriş maddesi

Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası aşağıdaki hükümler dâhilinde çalışmak üzere kurulmuştur:

Madde — 1

Bankanın gayeleri

Bankanın gayeleri şunlardır :

(i) Verimli maksatlar için sermaye bağlanmasını kolaylaştırmak suretiyle, harpten yıkılan veya bozulan iktisatların ihyası da dâhil olmak üzere, âza memleketler arazisinin imar ve kalkınmasına yardım etmek, istihsal cihazını sulh zamanındaki ihtiyaçlara göre değiştirmek ve geri kalmış memleketlerde istihsal cihazı ile servet kaynaklarının gelişmesini teşvik etmek.

(ii) Hususi şahıslar veya teşekküller tarafından yapılan ikrazatı ve diğer sermaye yatırımlarını tekeffül veya bunlara iştirak etmek suretiyle hususi mahiyetteki yabancı sermayelerin yatırılmasını teşvik etmek; mâkûl şartlar dâhilinde hususi sermaye bulunmadığı zamanlarda, kendi vücuda getirdiği sermayeden veya kendine aint diğer malî inkânlardan verimli maksatlar için uygun şartlarla para temini suretiyle hususi sermaye yatırımını tamamlamak.

(iii) Âzaların verimli gelir kaynaklarının gelişmesi için Milletlerarası sermaye yatırımlarını teşviketmek suretiyle, Milletlerarası ticaretin devamlı bir muvazene içinde gelişmesini ve tediyeye muvazenelerindeki tevazünün idamesini temin etmek, bu suretle de âzaların toprakları dâhilinde verim derecesini ve hayat seviyesini yükseltmek ve iş şartlarını düzeltmek.

(IV) En faydalı ve en müstacel büyük küçük projelerin ilk önce tatbik olunmasını temin etmek üzere, diğer kanallardan yapılan Milletlerarası ikrazatla alâkalı olup bizzat girişeceği veya tekeffül edeceği birtakım ikrazatlar tertip etmek.

(V) Faaliyetini Milletlerarası sermaye yatırımlarının âza memleketler arazilerindeki ticaret şartlarında husule getireceği tesirleri gözönünde tutarak idame etmek ve harbin hitamını takip eden ilk seneler içinde, harb iktisadından sulh iktisadına hiçbir sarsıntıya meydan vermeden geçilmesine yardım etmek.

Banka bütün kararlarında yukarıda yazılı gayeleri rehber ve hedef ittihaz edecektir.

Madde — II

Âzalık ve bankanın sermayesi

Kısım : 1 - Âzalık

(a) Bankanın ilk (Müessis) âzaları, Milletlerarası para Fon'u âzalarından, XI nci maddenin 2 nci kısmının (e) fıkrasında tasrih edilen tarihten evvel banka âzalığını kabul edenler olacaktır.

(b) Âzalık, bankanın tâyin edeceği zaman ve şartlar dahilinde Fon'un diğer âzalarına da açık olacaktır.

Kısım : 2 - Müsaadeli sermaye

(a) Bankanın müsaadeli sermayesi 1 Temmuz 1944 de meri olan siklet ve safiyette 10 000 000 000 Amerikan (Birleşik Devletler) dolârı olacaktır. Sermaye, her birinin başabaş kıymeti 100 000

dolâr olmak üzere, 100 000 hisseye taksim olunacak ve bu hisseler sadece âzaların iştirakine arz olunacaktır.

(b) Sermaye, mecmu rey haklarının 3/4 ekseriyetiyle Bankanın lüzum görmesi halinde artırılabilir.

Kısım : 3 - Hisse taahhüt kaydı

(a) Her âza bankanın hisselerine taahhüt kaydolunacaktır. İlk âzalar tarafından kaydounacak asgari hisse senedi adedi (A) cetvelinde yazılıdır. Diğer âzalar tarafından kaydolunacak asgari hisse adedi Banka tarafından tâyin edilecektir. Banka bu âzaların kaydedilebilmesi için sermayesinden kâfi gelecek bir kısmı ayıracaktır.

(b) Banka, âzaların asgari hisselerine kendi ihtiyarı ile kaydolundukları miktara ilâveten Banka sermayesine iştirak edebilecekleri hisselerle ait kayıt şartlarını tesbit edecektir.

(c) Bankanın müsaadeli sermayesi artırıldığı takdirde âza Bankanın kararlaştıracağı şartlar dahilinde ve umum hisselerle nispetle sahip olduğu hisseler nispetinde iştirak etmek hususunda mâkul görülen bir imkânı haiz olacak; ancak, hiçbir âza sermaye artışına iştirak etmeğe icbar edilmeyecektir.

Kısım : 4 - Hisse senetlerinin ihraç fiyatı

İlk âzaların asgari olarak taahhüt kaydedilecekleri hisse senetleri başabaş kıymetle çıkarılacaktır. Banka, hususi hallerde başka şartlarla çıkarılmasına mecmu rey haklarının ekseriyeti ile karar vermedikçe, diğer hisse senetleri de başabaş kıymetle çıkarılacaktır.

Kısım : 5 - İştirak kaydolunan sermayenin taksimi ve ödemeye dâvet

Her âzanın kaydolunduğu hisseler aşağıda gösterildiği gibi iki kısma ayrılacaktır.

(i) Hisselerin % 20 si, Banka muameleleri bakımından ihtiyaç gösterdikçe, bu maddenin 7 nci kısmının (i) bendi mucibince ya ödenecek veya bir ödeme talebine mevzu teşkil edecektir.

(ii) Geri kalan % 80 ancak IV ncü maddenin 1 nci kısmının (a) fıkrasıyla (ii) ve (iii) ncü bentleri mucibince Bankanın üzerine aldığı vecibeleri karşılamak için ihtiyaç olduğu zaman ödeme talebine mevzu teşkil edecektir.

Henüz ödenmemiş olan iştirak taahhütlerine ait ödeme talepleri bütün hisselerde aynı şekilde yapılacaktır.

Kısım : 6 - Mesuliyetin tahdidi

Hisse senetlerinden doğacak mesuliyet hisse senetlerinin ihraç fiyatlarının ödenmemiş kısımlarıyla mahduttur.

Kısım : 7 - Hisse taahhütlerine tatbik olunacak tediye usulu

Hisse taahhütlerine ait tediyeler, aşağıda gösterildiği gibi, altın veya Amerikan (Birleşik Devletler) dolârı ve âzaların kendi paralarıyla, yapılacaktır.

(i) Bu maddenin 5 nci kısmının (i) bendindeki hükümleri mucibince, her hisse bedelinin % 2 si altın veya Amerikan (Birleşik Devletler) dolârıyla, geri kalan % 18 i de Banka tarafından yapılacak ödeme talebi üzerine âza memleket parasıyla tediye olunacaktır.

(ii) Bu maddenin 5 nci kısmının (ii) bendi mucibince Banka tarafından ödeme talebinde bulunulduğu takdirde âza, tediye için altın, Amerikan (Birleşik Devletler) dolârı veya Bankanın borçlarını ifa için muhtaç olduğu memleket parasıyla yapmakta serbesttir.

(iii) Âzalardan biri yukarıda (i) ve (ii) bentlerinde adı geçen paralardan herhangi birisiyle tediye bulunduğu zaman, bu tediyeler âzanın mesul olduğu hisse kıymetleri tutarına muadil

olacak ve bu maddenin 2 nci kısmında müsaade ve tasrih olunduğu veçhile, Bankanın taahhüt kaydolunan sermayesinin mütenasip bir kısmını teşkil edecektir.

Kısım : 8 - Hisse taahhütlerinin tediye zamanı

(a) Bu maddenin 7 nci kısmının (i) bendi mucibince hisselerin altın veya Amerikan (Birleşik Devletler)dolariyle ödenecek olan % 2 si, Bankanın faaliyete başladığı tarihten itibaren 60 gün içinde ödenecektir. Şu kadar ki:

(i) Bu harpte anavatan toprakları düşman işgali veya muhasemat yüzünden zarar gören ilk âzalardan herhangi birisine yüzde yarımın tediyesini mezkûr tarihten itibaren beş sene müddetle tecil etmek hakkının verilmesi.

(ii) Harb dolayısıyla müsadere olunan veya muattal bir halde kalmış olan altın ihtiyatlarına henüz vaziyed edememiş olmak itibariyle tediyyatta bulunamıyan ilk âzalardan herhangi birinin yapacağı bütün tediyyatı Bankanın kararlaştıracağı tarihe kadar tecil edebilmesi şarttır.

(b) Bu maddenin 7 nci kısmının (i) bendi mucibince tediye edilmesi icabeden her hisse senedinin bedel bakıyesi, banka tarafından yapılacak ödeme talebi üzerine ödenecektir. Şu kadar ki:

(i) Bankanın ödeme talebi faaliyete başladığı tarihten itibaren bir sene içinde, yukarda (a) fıkrasında yazılı % 2 ye ilâveten hisse senedi bedelinin % 8 inden az olmayacaktır.

(ii) Üç aylık bir müddet zarfında hisse senedi bedelinin % 5 nden fazlasının ödenmesi talep olunmayacaktır.

Kısım : 9 — Bankanın elinde bulunan para mevcutlarının kıymetinin muhafazası

(a) (i) Bir âza parasının başabaş kıymeti indirildiği veya (ii) bir âza parasının kambiyo rayi-ci menaleket dâhilinde, Bankanın kanaatine göre, mânidar bir derecede düşmüş bulunduğu takdirde, âza Bankanın elinde bulunan parasının ilk taahhüd kayıt zamanındaki kıymetini aynen muhafaza etmek için icabeden munzam bir meblağı mâkul bir müddet zarfında ve kendi parasiyle Bankaya tediye edecektir. Bu suretle, hisse taahhüdlerinin kaydı zamandaki kıymeti muhafaza edilecek olan paralar, II nci maddenin 7 nci kısmının (i) bendi mucibince Bankaya bidayeten tediye edilmiş olanlar ile IV ncü maddenin 2 nci kısmının (b) fıkrasında zikredilen paralardan veya bu fıkranın hükümleri mucibince temin olunan munzam paralardan mütvellit olup âza tarafından altın veya Bankaca muteber diğer âza paraları mukabilinde satın alınmamış bulunan paralardır.

(b) Bir âza parasının başabaş kıymeti yükseldiği zaman Banka yukarıda (a) fıkrasında tarif edilen paralardan husule gelen tezâyüde tekabül eden bir meblağı mâkul bir müddet zarfında ve kendi parasiyle bu vaziyette olan âzaya iade edecektir.

(c) Azaların hepsinin paralarının başabaş kıymetinde Milletlerarası Para Fonu tarafından aynı nispette umumi bir değişiklik yapıldığı takdirde, Banka evvelki fıkralarda yazılı hükümlerden sarf-nazar edebilir.

Kısım : 10 - Hisse senetlerine tasarruf hakkının tahdidi

Hisse senetleri terhin edilemeyeceği gibi hiçbir suretle bir teminat mevzuu teşkil edemeyecek ve yalnız Bankaya devrolunabilecektir.

Madde — III

İkrazat ve kefaletlere ait umumi hükümler

Kısım : 1 - Menabii kullanılışı

(a) Bankanın menabii ile temin edeceği kolaylıklar, kalkınma projeleriyle imar projeleri aynı derecede nazarı itibare alınmak suretiyle, munhasıran âzalar nefine kullanılacaktır.

(b) Düşman işgali veya muhasemat dolayısıyla büyük ölçüde vukua gelen tahribattan anavatan toprakları zarar gören âzaların iktisadiyatının ihyasını ve kalkınmasını kolaylaştırmak maksadıyla, banka mezkûr âzalara yapılacak ikrazların şartlarını ve hükümlerini tâyin ederken bunların malî yükünü hafifletmeğe ve bu ihya ve kalkınma işini hızlandırmağa bilhassa dikkat edecektir.

Kısım : 2 - Âzaların Banka ile münasebetleri

Her âza banka ile yalnız kendi Maliye Nezareti (Hazine), Merkez Bankası, istikrar sandığı veya benzeri malî teşekkülleri vasıtasıyla muamelede bulunacaktır, banka da âzalarla olan muamelelâtını aynı müesseseler vasıtasıyla yapacaktır.

Kısım : 3 - Banka kefalet ve ikrazlarının hududu

Bankanın verdiği kefaletlerle ikrazlara iştiraklerinden ve doğrudan doğruya yaptığı ikrazlardan mevcut bulunan miktarların umumi yekûnunu hiçbir zaman taahhüt olunan sermayesinin yenmemiş kısmıyla ihtiyat akçelerinin ve kâr fazlalarının yüzde 100 ünden fazla olmayacaktır.

Kısım : 4 - Bankanın kefalet vermesi veya ikrazda bulunması için muktazi şartlar

Banka, âzalardan herhangi birine, veya bir âzanın her hangi bir mahallî âmme topluluğuna, veyahut da âza memleket topraklarında kâim ticari, sınaî ve zirai teşebbüslerden herhangi birine aşağıdaki şartlar dahilinde kefalet eder, ikrazda bulunur veya bunların akdettikleri istikrazlara iştirak eder.

(i) Projenin topraklarında tahakkuk ettirileceği âzanın bizzat kendisi istikraz yapmakta ise, âza veya Merkez Bankası yahut da âzanın bankaca muteber buna mümasil bir malî teşekkülü ana para ile faizlerin ve istikraza mütaallik diğer masraflarla ücretlerin ödeneceğini bütün icaplarıyla tekeffül edecektir.

(ii) Banka, mevcut piyasa şartları dahilinde, müstakriz için bankanın mâkul bulduğu şartlarla istikraz akdetmenin imkânsızlığına kanaat getirecektir.

(iii) V nei maddenin 7 nei kısmında yazılı salâhiyetli komitelerden biri teklifin faydalarını dikkatle inceledikten sonra projenin tatbikını tavsiye eden tahriri bir rapor tevdi etmiş bulunacaktır.

(iv) Faiz nispeti ile diğer masraf ve ücretlerin mâkul olduğuna ve mezkûr nispet ve ücretler ile ana paranın iadesine ait şartların projeye uygun olduğuna banka kanaat getirecektir.

(v) Banka, ikrazatta bulunurken veya bir istikraza kefalet ederken müstakrizin şayet müstakriz âza değilse kefilin, istikrazdan doğan veeibeleri ifa edecek durumda olup olmadığına bilhassa dikkat edecek ve hem topraklarında projenin tahakkuk edeceği âzanın, hem de umumiyetle diğer âzaların menfaatlerine uygun olarak ihtiyatla hareket edecektir.

(vi) Banka, diğer sermayedarlar tarafından yapılan ikrazlara kefalet ederken, mâruz kalaçağı muhataralara (rizikolar) karşılık olmak üzere münasip bir ücret alacaktır.

(vii) Hususi haller müstesna olmak üzere, doğrudan doğruya Bankadan veya Bankanın kefaleti altında yalnız imar ve kalkınmaya mahsus projelerin tatbiki maksadıyla istikrazlar yapılacaktır.

Kısım : 5 — Bankanın kefalet veya iştirak ettiği yahut da bizzat yaptığı ikrazların kullanılışı

(a) Banka bir istikraz hasılatının muayyen bir âza veya âzalar topraklarında kullanılacağına dair şartlar koymayacaktır.

(b) Banka, herhangi bir istikraz hasılatının ikrazın yapılmasını mucip olan maksatlara sarf ve tahsisini temin etmek için icabeden tertipleri alacak ve bu tertipleri alırken tasarrufa riayet ve tesirli hareket bakımlarından muktazi mülâhazalara dikkat ederek siyasi olan veya iktisadi olmayan

tesirleri veya mülâhazaları bir yana bırakacaktır.

(c) Banka tarafından ikrazat yapılması halinde, Banka müstakriz namına bir hesap açarak ikraz tutarını ikrazın yapıldığı para veya paralar ile bu hesabın matlubuna kaydedecektir. Banka müstakrize yalnız projenin icabettirdiği masraflardan fiilen yapılmış olanları karşılamak üzere bu hesaptan para çekmek müsaadesini verecektir.

Madde — IV

Muamelât

Kısım : 1 - İkrazatta bulunmak veya ikrazatı kolaylaştırmak usulleri

(a) Bankanın III üncü maddedeki umumi şartlara tevafuk eden ikrazatı aşağıda gösterilen yollardan herhangi biriyle yapması veya kolaylaştırması mümkündür.

(i) Ödenmiş sermayesinin yenmemiş kısmı ile kâr fazlalarına ve, bu maddenin 6 ncı kısmının hükmü mahfuz kalmak şartıyla, ihtiyat akçelerine tekabül eden zati imkânları ile ikrazat yapmak veya ikrazata iştirak etmek suretiyle;

(ii) Bir âza memleket piyasasından temin veya Banka tarafından başka suretle istikraz edilen paralarla doğrudan doğruya ikrazat yapmak veya ikrazata iştirak etmek suretiyle.

(iii) Hususi sermayedarların mütat sermaye yatırma (plâsman) yoluyla yaptıkları ikrazlara tamamen veya kısmen kefalet etmekle.

(b) Bankanın yukarıda (a) fıkrasının (ii) bendi mucibince borç para alabilmesi veya yukarıda (a) fıkrasının (iii) bendi mucibince istikrazlara kefalet edebilmesi, piyasasından para temin olunan âza ile istikrazın tediye akçesi olarak tavsif olunan paranın ait olduğu âzanın muvafakat etmelerine, ve mezkûr âzaların hasılatın hiçbir takyide tâbi tutulmaksızın diğer âza memleket paralarıyla mübadele edilebileceğini kabul eylemelerine bağlıdır.

Kısım : 2 - Para mevcutları ve paraların transfer edilebilmesi

(a) II ncı maddenin 7 ncı kısmının (i) bendi mucibince Bankaya ödenen muhtelif memleket paralarının ikraz olunabilmesi için parası mevzuubahis olan âzanın her defasında muvafakatının alınması şarttır. Şu kadar ki : Bankanın taahhüt olunan sermayesinin tamamen ödenmesi talep olunduktan sonra zaruret hâsıl olduğu takdirde, mezkûr paralar, paraları arzolunan âzalar tarafından takyidata tâbi tutulmaksızın Bankanın akdettiği istikrazların faizleri ile diğer masraf ve ücretleri veya itfası dolayısıyla mukaveleye müsteniden yapılacak tediye, veya Bankanın kefalet ettiği istikrazlar dolayısıyla mukaveleye müsteniden yapılacak tediye, mütevellit borçlarının karşılanmasında kullanılabilir veya bu maksatlar için muktazi paralarla mübadele olunabilir.

(b) Yukarıda (a) fıkrasında adı geçen paralarla doğrudan doğruya yapılan ikrazatın anasına mahsuben müstakrizler veya kefiller tarafından Bankaya verilen paralar, paraları mevzuubahis olan âzaların her defasında muvafakatlerini almak şartıyla, diğer âzaların paralarıyla mübadele edilecek veya yeni ikrazlara yatırılacaktır. Şu kadar ki, Bankanın taahhüt olunan sermayesinin tamamen ödenmesi talep olunduktan sonra zaruret hâsıl olduğu takdirde, mezkûr paralar paraları arzolunan âzalar tarafından takyidata tâbi tutulmaksızın, Bankanın akdettiği istikrazların faizleri ile diğer masraf ve ücretleri veya itfası dolayısıyla mukaveleye müsteniden yapılacak tediye, veya Bankanın kefalet ettiği istikrazlardolayısıyla mukaveleye müsteniden yapılacak tediye, mütevellit borçlarının karşılanmasında kullanılabilir veya bu maksatlar için muktazi paralarla mübadele olunabilir.

(c) Bu maddenin I ncı kısmının (a) fıkrasının (ii) bendi mucibince Bankanın doğrudan doğruya yaptığı ikrazların anasına mahsuben müstakrizler veya kefiller tarafından Banka'ya verilen paralar, Banka'nın bizzat çıkardığı tahvillerin itfası, erken ödenmesi veya kısmen satın alınması için elde bulundurulacak ve, âzalar tarafından takyidata tâbi tutulmaksızın, bu maksatlar dahilinde kullanılacaktır.

(d) Bu maddenin I nci kısmının (a) fıkrasının (ii) bendi mucibince piyasadan temin edilen veya başka şekillerle istikraz olunan, altın satışı ile elde edilen, 1 nci kısmın (a) fıkrasının (i) ve (ii) bendleri mucibince doğrudan doğruya yapılan ikrazatın faizi ile diğer ücret ve masraf tediyatı olarak Banka'ya verilen, ve 1 nci kısmın (a) fıkrasının (iii) bendi mucibince komisyon vesair ücret tediyatı olarak alınan paralar da dâhil olmak üzere, diğer bütün paralar, paraları arzolan âzalar tarafından takyidata tâbi tutulmaksızın kullanılacak veya Banka'nın muamelelâtı için muktazi diğer paralarla veya altınla mübadele edilecektir.

(e) Bu maddenin 1 nci kısmının (a) fıkrasının (iii) bendi mucibince Banka'nın tekeffül ettiği ikrazatı istikraz edenlerin âza memleket piyasalarından temin ettikleri paralar ilgili âzalar tarafından takyidata tâbi tutulmaksızın kullanılacak veya diğer paralarla mübadele olunacaktır.

Kısım : 3 - Doğrudan doğruya yapılan ikrazlar için para provizyonları teşkili

Aşağıdaki hükümler bu maddenin 1 nci kısmının (a) fıkrasının (i) ve (ii) bendleri mucibince doğrudan doğruya yapılacak ikrazata tatbik olunacaktır.

(a) Banka, projenin topraklarında tahakkuk ettirileceği âza memleket parasından gayrı, istikrazda hedef tutulan gayelere erişmek maksadıyla diğer âza memleketlerde yapılacak masraflar için müstakrizin muhtaç olduğu âza paralarını kendisine temin edecektir.

(b) Banka, istikrazın takip ettiği maksatların tahakkuku için icabeden mahallî paranın müstakriz tarafından mâkul şartlarla temin olunamaması gibi istisnai hallerde müstakrize istikraz ettiği mebalîği kısmen ve münasip miktarda bupara ile temin edebilir.

(c) Projenin tatbiki, tahakkuk ettirileceği âza memlekette döviz ihtiyacının artmasını mucip olduğu takdirde, Banka, istisnai hallerde, müstakrize istikraz ettiği mebalîği kısmen ve münasip miktarda döviz veya altınla temin edebilir. Şukadar ki, döviz veya altın miktarı müstakrizin ikrazatın takip ettiği maksatla ilgili mahallî masrafını tecavüz edemez.

(d) Banka, istisnai hallerde, istikrazın bir kısmı arazisinde sarfolunan âzanın talebi üzerine, mezkûr âzanın bu suretle sarfolunan parasını altın veya döviz mukabilinde geri alabilir; şukadar ki, bu suretle geri alınan kısım hiçbir halde istikrazın bu topraklarda sarfolunmasının döviz ihtiyaçlarında mucip olduğu artış miktarını aşmayacaktır.

Kısım : 4 - Doğrudan doğruya yapılan ikrazlarda tediyata ait hükümler

Bu maddenin 1 nci kısmının (a) fıkrasının (i) veya (ii) bendleri mucibince yapılacak ikrazat mukaveleleri tediyata ait olmak üzere aşağıda yazılı hükümleri ihtiva edecektir.

(a) Her istikrazın faiz ve itfa akçesi tediyatına ait hüküm ve şartlarıyla istikrazın vâdesi ve taksit tarihleri Banka tarafından tesbit olunacaktır. Banka aynı zamanda bu istikrazlar dolayısıyla alınacak komisyonların nispeti ile diğer hüküm ve şartları da tâyin edecektir.

Bu maddenin 1 nci kısmının (a) fıkrasının (ii) bendine tevfikan yapılan ikrazatta, Bankanın faaliyete başladığı ilk on sene zarfında bu komisyonun nispeti senede % 1 den aşağı ve % 1,5 tan yukarı olmayacak ve ikrazatın henüz tahsil edilmemiş kısmı üzerinden alınacaktır. Bu on senelik devre sonunda bu maddenin 6 ncı kısmı mucibince biriken veya diğer kazançlardan artırılan ihtiyatlar Banka tarafından bir tenzilât yapılmasını muhik göstermeğe kâfi görüldüğü takdirde, Banka halen mevcut ikrazatın henüz tahsil edilmemiş kısmı ile ileride yapılacak ikrazat üzerinden alınacak komisyonların nispetini tenzil edebilir. İleride yapılacak ikrazat üzerinden alınacak Komisyonun artırılmasının muvafık olacağı tecrübe ile sabit olduğu takdirde, Banka bu Komisyonu yukarıda gösterilen hadlerden daha fazlaya çıkarabilir.

(b) İkraz mukavelelerinde, mukaveleye müsteniden Bankaya hangi memleket parası veya paraları ile tediyat yapılacağı tasrih olunacaktır. Mamafih müstakriz dilediği takdirde, bu tediyat altınla veya, Bankanın muvafakati alınmak şartıyla, mukavelede tasrih olunan âza parasından başka bir para ile yapılabilir.

(i) Bu maddenin 1 nci kısmının (a) fıkrasının (i) bendi mucibince yapılan ikrazatta, parası

ikraz olunan âza tediyelerin tasrih edilen diğer para veya paralarla yapılmasına muvafakat etmedikçe, faiz vesair ücret ve masraflar ile amortisman dolayısıyla Bankaya yapılacak tediyatın ikraz olunan para ile olacağına dair mukavelelere hüküm konacaktır. II nci maddenin 9 ncu kısmının (c) fıkrası hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, bu tediyeler Bankanın mecmu rey haklarının dörtte üç ekseriyetle tasrih ettiği bir veya müteaddit para ile ifade olunan kıymet bakımından, mukaveleye müstenit tediyatın istikrazın aktedildiği tarihteki kıymetine muadil olacaktır.

(ii) Bu maddenin 1 nci kısmının (a) fıkrasının (ii) bendi mucibince yapılan ikrazlardan tahsil edilmemiş olup herhangi bir para ile ödenecek olan kısmın tutarı hiçbir zaman 1 nci kısmın (a) fıkrasının (ii) bendi mucibince Banka tarafından istikraz olunan ve aynı para ile ödenecek olan kısmın tutarını geçmeyecektir.

(c) Âzalardan biri bâriz bir döviz tıkdanı karşısında kalarak, gerek bizzat akdettiği gerekse kendisinin veya malî teşekküllerinden birinin kefalet ettiği herhangi bir istikraz mürettebatının mevcut hükümler dahilinde tediyeye edilmesine imkân bulunmadığı takdirde, mezkûr âza tediyeye şartlarının hafifletilmesini Bankadan talep edebilir. Banka şartların hafifletilmesinde gerek mezkûr âza gerekse banka muamelâtı ile umumiyetle bütün âzalar için bir menfaat görürse, senelik mürettebatın tamamı veya bir kısmı için aşağıda yazılı hal çarelerinden birine veya her ikisine birden tevessül edebilir.

(i) Banka dilediği takdirde, istikraz mürettebatına ait tediyatın üç sene müddetle ve paranın kullanılması ve kambiyo kıymetinin tutulması bakımlarından münasip şartlar dahilinde âzanın kendi parasiyle yapılmasını kabul ve mezkûr paranın âza tarafından münasip şartlar dahilinde geri alınmasını temin etmek hususunda alâkalı âza ile anlaşmalar yapılabilir.

(ii) Banka amortisman şartlarını değiştirebilir, veya istikraz müddetini uzatabilir, yahut ta bunların her ikisine birden tevessül edebilir.

Kısım : 5 - Kefaletler

(a) Banka mütat sermaye yatırma yollarıyla yapılan bir istikraza kefalet ederken, istikrazın henüz ödenmemiş kısmının tutarı üzerinden bizzat tâyin edeceği bir nispet dahilinde ve muayyen müddetler içinde tediyeye edilecek bir kefalet ücreti alacaktır. Bankanın faaliyete başladığı ilk on sene zarfında bu ücretin nispeti % 1 den aşağı ve % 1,5 dan yukarı olmayacaktır. Bu on senelik devre sonunda, bu maddenin altıncı kısmı mucibince biriken veya diğer kazançlardan artırılan ihtiyatlar Banka tarafından tenzilât yapılmasını muhik göstermeğe kâfi görüldüğü takdirde, Banka halen mevcut istikrazların henüz ödenmemiş kısmı ile ileride yapılacak istikrazlar üzerinden alınacak ücretlerin nispetini tenzil edebilir. İlerde yapılacak istikrazlar üzerinden alınacak ücretin artırılmasının muvafık olacağı tecrübe ile sabit olduğu takdirde, banka bu ücreti yukarıda gösterilen hadlerden daha fazlaya çıkarabilir.

(b) Kefalet ücretleri müstakriz tarafından doğrudan doğruya bankaya ödenecektir.

(c) Bankanın yaptığı kefalet akitleri: Müstakrizin veya varsa kefillerin kusuru halinde, banka tekeffül ettiği senetleri veya diğer tahvilleri başabaş kıymetlerine teklifte tâyin olunan bir tarihe kadar geçmiş olan faizleri ilâve etmek suretiyle satın almağı teklif edecek olduğu takdirde, bankanın faiz külfeti hususunda üzerine almış olduğu mesuliyete nihayet verebileceği şartını ihtiva edecektir.

(d) Banka kefalete ait diğer hükümlerle şartları tâyine salâhiyettardır.

Kısım : 6 - Hususi ihtiyat akçesi

Bu maddenin 4 ncu ve 5 nci kısımları mucibince bankanın alacağı komisyonlar ve ücretler, yine bu maddenin 7 nci kısmı mucibince Bankanın borçlarını karşılamak üzere hususi ihtiyat akçesi olarak muhafaza edilecektir. Bu hususi ihtiyat akçesi bu anlaşmanın müsaade ettiği ve Direktörler Meclisinin kararlaştırdığı şekilde seyyal olarak elde bulundurulacaktır.

Kısım : 7 - Tediye kusur edildiği hallerde bankanın borçlarını yerine getirmesi usulleri

(a) Banka tarafından yapılan, iştirak veya kefalet edilen ikrazlardan mütevellit borçların ödenmesinde kusur edildiği hallerde banka, bu maddenin 4 ncü kısmının (c) fıkrasında yazılı olan veya buna benzeyen hal çareleri de dâhil olmak üzere, mezkûr ikrazattan doğan vecibeleri düzenlemek için mâkul ve mümkün görünen hal çarelerine tevessül edecektir.

(b) Bankanın, bu maddenin 1 nci kısmının (a) fıkrasının (ii) ve (iii) bentleri mucibince akdedilmiş olan istikrazlardan veya verilmiş bulunan kefaletlerden doğan borçları:

(i) Evvelâ bu maddenin 6 ncü kısmında gösterilen hususi ihtiyat akçesi ile,

(ii) Sonra da icabeden nispette olmak ve Bankanın ihtiyarına bağlı kalmak üzere, diğer ihtiyatlar, kazanç fazlaları ve sermaye mevcutları ile kalmak üzere, diğer ihtiyatlar, kazanç fazlaları ve sermaye mevcutları ile karşılanacaktır.

(c) Bankanın akdettiği istikrazların faiziyle diğer ücret ve masrafları veya amortismanı dolayısıyla mukaveleye müsteniden yapılacak tediya, veya bu gibi tediyelerden dolayı Bankanın tekeffül ettiği istikrazlardan doğan borçlarını karşılamak üzere icabettiği takdirde, Banka hisse taahhütlerinin ödenmemiş kısmından münasip bir miktarın II nci maddenin 5 nci ve 7 nci kısımları mucibince ödenmesini âzalardan talebedebilir. Bundan maada, Banka tediye imkânsızlığının uzunca bir müddet devam edeceğine kanaat getirirse, âzaların kaydedilmiş oldukları hisselerin bir senede % 1 ini geçmemek şartıyla hisse taahhütlerinin ödenmemiş kısmından munzam bir meblâğın daha ödenmesini, aşağıdaki maksatların temini, yani:

(i) Bizzat tekeffül ettiği istikrazın ödenmemiş kısmının tamamını veya bir kısmını, müstakrizin tediye kusur etmesi karşısında vâdenin hulûlünden evvel ödemek veya herhangi bir suretle borcundan kurtulmak için,

(ii) Bizzat istikraz ettiği meblağların ödenmemiş kısmının tamamını veya bir kısmını geri almak veya herhangi bir suretle borcundan kurtulmak için, talebedebilir.

Kısım : 8 - Muhtelif muameleler

Bu anlaşmada tasrih olunan muamelâttan maada Banka aşağıdaki muameleleri de icra etmek salâhiyetini haizdir.

(i) Banka, arazisinde esham ve tahvilât satılacak veya mubayaa edilecek olan âzanın muvafakatini almak şartıyla, çıkardığı, kefalet ettiği veya sermaye yatırdığı esham ve tahvilâtı alıp satabilir;

(ii) Satışlarını kolaylaştırmak için sermaye yatırdığı esham ve tahvilâta kefalet verebilir.

(iii) Herhangi bir âza parasından, mezkûr âzanın muvafakatini almak şartıyla istikraz edebilir.

(iv) Bu maddenin 6 ncü kısmı mucibince ayrılacak hususi ihtiyat akçasının tamamının veya bir kısmının yatırılması Direktörler Meclisi tarafından mecmu rey haklarının 3/4 ekseriyetiyle münasip görüldüğü takdirde, başka esham ve tahvilâtı da alıp satabilir.

Banka, bu kısımda verilen salâhiyetleri istimal ederken herhangi bir âza arazisindeki herhangi bir şahıs, şirket, cemiyet kurum veya hükmi şahıs ile iş görebilir.

Kısım : 9 — Esham ve tahvilât üzerine konulacak kayıt

Banka tarafından çıkarılan veya tekeffül edilen esham ve tahvilât «üzerinde Devlet tahvili olduğuna dair bâriz bir ibare bulunmadıkça Devlet tahvili addolunamaz» damgasını taşıyacaktır.

Kısım : 10 — Siyasi faaliyetten memnûiyet

Banka ile Banka erkânı âzalarından hiçbirinin siyasi işlerine müdahale etmeyecek, ve kararlarında alâkadar âza veya âzaların siyasi vaziyetlerinin tesiri altında kalmıyacaktır. Bu kararlarda yalnız iktisadi mülâhazalar hâkim olacak ve bu mülâhazaların 1 nci madde mucibince takibolunan

gayelerin tahakkukuna elverişli olup olmadığına bitaraf bir gözle bakılacaktır.

Madde — V

Teşkilât ve idare

Kısım : 1 — Bankanın kuruluşu

Bankanın bir Governörler Meclisi, bir Direktörler Meclisi, bir Umum Müdürü ve Bankanın kararlaştıracağı işleri tedvir edecek memur ve müs ahdemleri olacaktır.

Kısım: 2 — Governörler Meclisi.

(a) Banka'nın bütün salâhiyetleri Governörler Meclisine aittir. Governörler Meclisi, her âzanın dilediği tarzda tâyin ettiği birer âza ile birer yedekden müteşekkildir. Her âza ile yedeği kendilerini tâyin eden âzanın arzusuna bağlı olmak şartıyla, beş sene müddetle hizmet edeceklerdir; bunların tekrar tâyini caizdir. Asli âzanın gayubeti halinden maada hiçbir halde yedek âza reye iştirak edemez. Meclis kendi arasından bir Reis seçecektir.

(b) Governörler Meclisi kendisine aid salâhiyetlerden herhangi birinin kullanılması hakkında Direktörler Meclisine salâhiyet verebilir; ancak aşağıdaki salâhiyetler devrolunamaz:

(i) Yeni âzalar kabul etmek ve bunların kabulüne dair şartları tâyin etmek;

(ii) Sermayeyi artırmak veya azaltmak;

(iii) Bir âzayı muvakkaten âzalıktan çıkarmak;

(iv) Direktörler Meclisinin bu Anlaşmaya verdiği mâna dolayisiyle yapılan müracaatları karara bağlamak;

(v) Diğer Milletlerarası teşekküllerle işbirliği yapmak üzere anlaşmalar akdetmek (muvakkat veya idari mahiyette gayri resmî anlaşmalardan başka);

(vi) Banka muamelâtını daimî surette talik ve mevcudunu tevzi hakkında karar vermek;

(vii) Bankanın sâfi gelirinin tevzii şeklini tâyin etmek.

(c) Governörler Meclisi senede bir defa toplanacak ve kendi tensibi veya Direktörler Meclisinin daveti üzerine ayrıca, toplantılar yapacaktır. Beş âzanın veya mecmu rey haklarının 1/4 ine sahip olan âzaların talebi üzerine, Direktörler Meclisi Governörler Meclisini içtimaa davet edecektir.

(d) Governörler Meclisinin toplanabilmesi için mecmu rey haklarının en az 2/3 sini temsil eden bir âza ekseriyetinin teşekkül etmesi icabedecektir.

(e) Governörler Meclisi, Banka'nın menfaatine daha iyi geldiğine Direktörler Meclisince kanaat getirildiği takdirde Direktörler Meclisinin muayyen bir mesele hakkında Governörler Meclisini toplamağa davet etmeksizin âzaların reylerini alabileceği bir usulü nizamname ile ihdas edebilir.

(f) Governörler Meclisi, ve salâhiyetlerinin verdiği imkân nispetinde Direktörler Meclisi, Banka işlerinin yürütülmesi için zaruri veya münasip olan nizam ve kaideleri vazedebilirler.

(g) Governörler Meclisinin aslı ve yedek âzaları Bankadan hiçbir ücret almadan vazife göcekler; fakat Banka, toplantılarına iştirak etmek üzere yaptıkları mâkul masrafları kendilerine ödeyecektir.

(h) Governörler Meclisi, Direktörler Meclisi âzalarına verilecek ücretleri ve Umum Müdürün maaşıyla hizmet mukavelesinin şartlarını tâyin edecektir.

Kısım : 3 - Rey verme

(a) Her âzanın 250 rey hakkı ve sahip olduğu her hisse için munzam bir rey hakkı olacaktır.

(b) Başka şekillerde kararlaştırılacağı tasrih edilmedikçe, Bankaya ait bütün meseleler hususunda kullanılan reylerin mutlak ekseriyetiyle karar verilecektir.

Kısım : 4 - Direktörler Meclisi

(a) Direktörler Meclisi Bankanın umumi muamelelerinin sevk ve idaresinden mesul olacak ve bu maksatla Guvernörler Meclisi tarafından kendisine tevdi edilen bütün salâhiyetleri kullanacaktır.

(b) Direktörler Meclisinin 12 âzası bulunacaktır. Bunların Guvernörler Meclisi âzası olmalarına lüzum yoktur. Direktörler Meclisi âzalarından :

(i) Beşi en çok hisseye sahip olan beş âza tarafından birer kişi seçilmek suretiyle tâyin edilecektir.

(ii) Yedisi, yukarıda (i) bendinde mezkûr beş âzanın dışında kalan Guvernörler Meclisi âzaları tarafından (B) cetveline tevfikân seçilecektir.

Bu fıkranın tatbiki bakımından âzadan maksat, ister ilk âzalardan olsun, isterse 11 nci maddenin 2 nci kısmının (b) fıkrası mucibince âzalığı kabul etmiş bulunsun, isimleri A listesinde yazılı olan memleketlerin hükümetleridir. Diğer memleketlerin hükümetleri âza olunca Guvernörler Meclisi mecmu rey haklarının 4/5 ekseriyetiyle, Direktörler Meclisine seçilecek âzaların sayısını artırabilir.

Direktörler Meclisi âzaları iki senede bir tâyin veya intihap olunurlar .

(c) Her Direktörler Meclisi âzası hazır bulunmadığı zamanlarda kendi yerine hareket etmek üzere, tam salâhiyetli bir vekil tâyin edecektir. Vekiller, kendilerini tâyin eden Direktörler Meclisi âzaları hazır buldukları zaman toplantılara iştirak edebilirlerse de rey veremezler.

(d) Direktörler Meclisi âzaları, halefleri tayin veya intihap edilinceye kadar vazifelerine devam edeceklerdir. Müntehap âzalıklardan biri müddetinin bitmesine 90 günden fazla bir zaman varken inhilâl edecek olursa, eski âzayı seğmiş olan Guvernörler Meclisi âzaları müddetin geri kalan kısmı için bir başkasını seçeceklerdir. İntihap olunmak için kullanılan reylerin mutlak ekseriyeti şarttır. Âzalık münhal kaldığı müddetçe eski Direktörler Meclisi âzasının vekili, vekil tâyin etmek salâhiyetinden maada, asıl âzaya ait bütün salâhiyetleri kullanacaktır.

(e) Direktörler Meclisi âzaları Bankanın merkezinde devamlı bir surette çalışacaklar ve Banka işleri icabettirdikçe içtima edeceklerdir.

(f) Direktörler Meclisinin toplanması için muktazi nisap rey haklarının enaz yarısını temsil eden Direktörler Meclisi âzalarının teşkil ettiği ekseriyet olacaktır.

(g) Her mansup Direktörler Meclisi âzası, kendisini tâyin eden âza memlekete işbu maddenin 3 ncü kısmı mucibince tahsis edilen sayıda rey vermek hakkını haiz olacaktır. Her müntehap Direktörler Meclisi âzası, intihabında kullanılan sayıda rey vermek hakkını haiz olacaktır. Bir Direktörler Meclisi âzasının vermek hakkını haiz olduğu bütün reyler kül halinde kullanılacaktır.

(h) Guvernörler Meclisi, yukarıda (b) fıkrasına tevfikân Direktörler Meclisine âza tâyin etmeğe hakkı olmayıyan bir âzanın talep ettiği veya bilhassa kendisine taallûk eden bir mesele müzakerede edilmekte olduğu zaman Direktörler Meclisinin herhangi bir toplantısında hazır bulunmak üzere bir mümessil gönderilebileceği hususunda kaideler vaz edeceklerdir.

(i) Direktörler Meclisi tensip ettiği encümenleri teşkil edebilir. Encümen âzalarının Guvernörler Meclisi veya Direktörler Meclisi âzalarından, veyahut bunların yedek ve vekillerinden olması icabetmez.

Kısım: 5 — Umum Müdür ve memurlar.

(a) Direktörler Meclisi, Guvernörler Meclisi veya Direktörler Meclisi âzaları veyahut da bunların yedek ve vekilleri arasından olmamak şartıyla bir Umum Müdür seçecektir. Umum Müdür Direktörler Meclisinin Reisi olacak, fakat rey sahibi olmayacaktır; reylerin müsavâtı halinde taraflardan birine iltihak etmek hali bundan müstesnadır. Umum Müdür Guvernörler Meclisi toplantılarına iştirak edebilirse de rey veremez. Umum Müdür, Direktörler Meclisi karar verdiği zaman vazifesinden ayrılacaktır.

(b) Umum Müdür Bankanın faal memur ve müstahdemlerinin âmiri olacak ve Direktörler Mec-

lisinin talimatı dâhilinde Bankanın mutat faaliyetini sevk ve idare edecektir. Direktörler Meclisinin umumi murakabesi mahfuz kalmak şartıyla, Bankanın teşkilâtından, memur ve müstahdemlerin tâyin ve azillerinden Umum Müdür mesul olacaktır.

(c) Umum Müdür, memur ve müstahdemler vazifelerinin ifasında hizmetlerini tamamen Bankaya hasredecekler ve başka hiçbir makama bağlı olmayacaklardır. Her âza memleket bu memuriyetin Milletlerarası mahiyetlerine riayet edecek ve memur ve müstahdemlerden herhangi birine memuriyetlerinin ifasında müessir olmak teşebbüslerinden sakınacaktır.

(d) Memur ve müstahdemlerin tâyininde Umum Müdür, birinci derecede ehemmiyeti haiz bulunan « ehliyetle ve teknik ihtisasta en yüksek seviyeyi temin etmek » kaygısı bakımından, mümkün olduğu kadar geniş bir coğrafi esas dâhilinde memur tedarik etmenin ehemmiyetini gözönünde tutacaktır.

Kısım : 6 - İstişare Heyeti

(a) Governörler Meclisince seçilen enaz 7 âzadan müteşekkil bir İstişare Heyeti bulunacaktır. Bu Heyet, sinesinden millî temsile mümkün olduğu kadar geniş bir yer verilmek suretiyle, ticaret, sanayi ve ziraat âlemleriyle işçilerin menafiinin mümessillerini ihtiva edecektir. Milletlerarası ihtisas sahibi teşekküllerin mevcut olduğu sahalarda, bu sahaları istişare heyetinde temsil edecek olan âzalar mezkûr teşekküllerin muvafakatı ile seçilecektir. Heyet Bankaya, umumi siyasetini alâkadar eden meselelerde tavsiyelerde bulunacaktır. Heyet senede bir defa muhakkak surette, başka zamanlarda da Bankanın talebi üzerine toplanacaktır.

(b) Müşavirler iki sene müddetle tâyin edilecektir; bu müddetin hitamında, tekrar tâyinleri caizdir. Banka için yapmış oldukları mâkul masraflar müşavirlere ödenecektir.

Kısım : 7 - İkras Komiteleri

III ncu maddenin 4 ncu kısmı mucibince yapılan ikrazat hakkında rapor verecek olan komiteleri Banka tâyin edecektir. Bu komitelerden her birinde, topraklarında projenin tahakkuk ettirileceği âzayı temsil eden Governörler Meclisi âzası tarafından seçilen bir mütehassıs ile Bankanın teknik işlerine bakan memurlardan biri veya birkaçı bulunacaktır.

Kısım : 8 - Diğer Milletlerarası teşekküllerle münasebetler

(a) Banka, alâkalı oldukları sahalara mahsus mesuliyetleri deruhde etmiş bulunan umumi mahiyette herhangi bir milletlerarası teşekkül ile veya aynı mesuliyetleri taşıyan milletlerarası âmme teşekkülleri ile bu anlaşmanın hükümleri dahilinde işbirliği yapacaktır. Böyle bir işbirliği için bu anlaşmanın herhangi bir hükmünün tadilini icabettiren bir tertibin alınması, bu anlaşmada VIII inci mdde mucibince gerekli tadilâtın yapılmasına bağlıdır.

(b) Banka, yukarıki fıkrada tasrih olunan vasıfları haiz olan ve esas itibariyle Banka âzalarından müteşekkil bulunan Milletlerarası teşekküllerin salâhiyeti dahilinde bulunan meselelerle alâkalı istikrazlara ve kefaletlere ait talepler hakkında karar verirken bu gibi teşekkülün noktai nazar ve tavsiyelerini nazarı itibara alacaktır.

Kısım : 9 — İdarehanelerin mahalli

(a) Bankanın idare merkezi en fazla hisse senedine sahip olan âzanın topraklarında bulunacaktır.

(b) Banka herhangi bir âzanın topraklarında şube veya acentalıklar açabilir.

Kısım : 10 — Mıntaka İdarehaneleri ve müşavere heyetleri

- (a) Banka mıntaka idarehaneleri açarak bunların yerini ve nüfuz ve salâhiyet sahalarını tâyin edebilir.
- (b) Her mıntaka idarehanesinde bütün mıntakayı temsil eden ve Bankanın tesbit edeceği şekillerde seçilen bir mıntaka müşavere heyeti bulunacak, idare kendi işlerinde bu heyetin mütalâasını alacaktır.

Kısım : 11 — Mutemetler

- (a) Her âza kendi Merkez Bankasını, Merkez Bankası bulunmadığı takdirde, Bankaca muteber diğer bir müesseseyi kendi parasından Banka yedinde bulunan mevcutlar için mutemet olarak gösterecektir.
- (b) Banka, en çok sayıda hisse senedine sahip olan beş âzanın gösterdiği mutemetler ile Bankanın seçebileceği diğer mutemetler nezdinde, altın da dâhil olduğu halde, başka mallar da bulundurulabilir. Bidayette Bankanın elinde bulunan altın mevcudunun en az yarısı Banka idare merkezinin bulunduğu toprakların sahibi âza tarafındandan gösterilen mutemed nezdinde, ve en az % 40'ı da yukarıda işaret edilen beş âzadan diğer dördü tarafından gösterilen mutemetler nezdinde bulundurulacaktır. Bu mutemetlerden herbirinin elinde bulunacak meblağ kendilerini gösteren âzanın hisse senetleri için altınla ödendiği miktardan az olamaz. Bununla beraber, Bankanın bütün altın münakaleleri, nakliye masrafları ve Bankanın memûl ihtiyaçları gözmnünde tutularak yapılacaktır. Beklenmedik fevkalâde halterde, Direktorler Meclisi Bankanın altın mevcudunun tamamını veya lâalettâyin bir kısmını kâfi derecede emniyetli bir yere nakledebilir.

Kısım : 12 - Para mevcutlarının şekli

Banka II nei maddenin 7 nei kısmının (i) bendi mucibince veya aynı para ile yapılan istikrazların itfasını temin maksadıyla ödenen âza parasından kendi muameleleri için ihtiyaç göstermediği lâalettâyin bir kısım yerine, herhangi bir âzanın efektif (Kâğıt para) veyahut da âza veya tâyin ettiği mutemet tarafından çıkarılan benzeri senetler vermesini kabul edecektir. Bu senetler mütedavil olmayacak, faiz getirmeyecek ve ibrazında başabaş kıymetleri üzerinden Bankanın tâyin edilen mutemet nezdindeki hesabına matlûp kaydedilmek suretiyle ödenecektir.

Kısım : 13 - Raporların neşri ve malûmat temini

- (a) Banka, hesaplarının resmen tetkik edilen vaziyetini (Bilânçoynu) muhtevi senelik bir rapor neşrecek ve üç aylık veya daha az fasıllarla malî vaziyetine ait hesap hülâsası ile muamelâtın neticesini gösteren bir kâr ve zarar cetvelini âzalara tamim edecektir.
- (b) Banka gayelerinin tahakkuku bakımından şayan arzu görülen diğer raporları da neşredebilecektir.
- (c) Bu kısım hükümleri mucibince tanzim edilecek raporların hesap cetvellerinin ve neşriyatın birer sureti âzalara dağıtılacaktır.

Kısım : 14 - Sâfi gelirin tahsisi

- (a) Guvernörler Meclisi her sene Bankanın sâfi gelirinden ihtiyat akçeleri ayrıldıktan sonra, kâr fazlasına tahsis ve bakiye kaldığı takdirde, âzalara tevzi edilecek kısmı tâyin edecektir.
- (b) Sâfi gelirin bir kısmı temettü olarak dağıtıldığı takdirde, birinci temettü hissesi olarak her âzaya, ve yalnız o seneye mahsus olmak üzere, IV neü maddenin 1 nei kısmının (a) fıkrasının (i) bendi mucibince âzanın kaydolunduğu hisselerle takabül eden para ile yapılan ikrazlara sene zarfında bağlı kalan vasati miktarın yüzde 2 sine kadar tediye yapılacaktır. Birinci temettü hissesi olarak verilen yüzde 2 den sonra tekrar dağıtılmak üzere herhangi bir bâkiye kalmış ol-

duğu takdirde, bu bakiye bütün âzalara hisseleri nispetinde tevzi olunacaktır. Bu tediyat âzalara kendi parasiyle, bu paranın mevcudu yoksa, âza tarafından kabul edilecek herhangi bir para ile yapılacaktır. Bu gibi tediyeler âzaya kendi parasından başka bir para ile yapıldığı takdirde, bu paranın transferine ve tediyeden sonra alan âza tarafından kullanılmasına âzalar takyidat koymıyacaktırlar.

Madde — VI

Âzalıkten çekilme ve âzalıkten muvakkaten çıkarılma; muamelâtın tadili

Kısım : 1 - Âzaların çekilme hakkı

Herhangi bir âza Bankanın idare merkezine bir ihbarname göndermek suretiyle herhangi bir zamanda Bankadan çekilebilir. Çekilme ihbarnamenin alındığı tarihte muteber olacaktır.

Kısım : 2 - Âzalıkten muvakkaten çıkarılma

Herhangi bir âza Bankaya karşı vecibelerinden herhangi birini ifada kusur ettiği takdirde, mecmu rey haklarının ekseriyetine sahip olan Guvernörler Meclisi âzalarının ekseriyetle vereceği bir kararla âzalıkten çıkarılabilir. Bu suretle muvakkaten çıkarılan âza, aynı ekseriyet tarafından âzalık hakkının yeniden iadesine karar verilmedikçe, karar tarihinden itibaren bir sene içinde âzalık hakkını otomatik bir surette kaybeder. Bir âza muvakkaten âzalıkten çıkarılmış olduğu takdirde, bu anlaşma mucibince kendisine tanınan haklardan, âzalıkten çekilme hakkından başkasından istifade edemeyecek, fakat anlaşmanın tahmil ettiği bütün vecibelere tâbi tutulacaktır.

Kısım : 3 - Milletlerarası Para Fon'u âzalığı ile alâkanın kesilmesi

Milletlerarası Para Fon'u âzalığı ile alâkası kalmıyan bir âzanın mecmu rey haklarının dörtte üç ekseriyeti ile âzalıkta kalmasına karar verilmedikçe, Fon'dan ayrılma tarihinden üç ay sonra otomatik surette Banka âzalığı ile de alâkası kesilmiş olur.

Kısım : 4 - Âzalıklı alâkası kalmıyan Hükümetlerle hesapların tesviyesi

(a) Âzalıklı alâkası kalmıyan bir Hükümet Bankaya karşı doğrudan dağruya vâkı taahhütlerinden ve âzalık alâkasının kesilmesinden evvel akdedilen istikrazlarla kefaletler mevcut oldukça bunlardan doğabilecek vecibelerden dolayı mesul olacak; fakat alâka kesildikten sonra Bankaca girişilen ikraz ve kefalet akıtlarından dolayı mesul olmayacağı gibi Bankanın geliri ile masraflarına da iştirak etmeyecektir.

(b) Bir Hükümetin âzalıklı alâkası kesildiği sırada Banka, bu âza ile aşağıda (c) ve (d) fıkralarının hükümlerine tevfiikan yapılacak hesap tesviyesinin bir cüzü olarak, âzanın hisse senetlerini geri almak hususunda tertibat alacaktır. Bu maksatla geri satınalmak için hisse senetlerine tatbik edilecek fiyat, bunların Hükümetin âzalıklı alâkası kesildiği gün Bankanın defterlerinde mukayyet bulunan kıymetidir.

(c) Bu kısım mucibince hisselerin Banka tarafından geri alınmasına mukabil yapılacak tediyat aşağıdaki şartlara tâbi olacaktır:

(i) Hisselerden dolayı Hükümete ödenmesi icabeden herhangi bir meblâğ mezkûr Hükümetin kendisi, Merkez Bankası veya malî müesseselerinden herhangi birisi Bankaya müstakriz veya kefil sıfatıyla borçlu kaldığı müddetçe Bankaca tutulacak ve Banka dilediği takdirde, bu gibi borçları vâdelerinde karşılamaya tahsis edilecektir. II nci maddenin 5 nci kısmının (ii) bendi mucibince bir hükümetin kaydolunduğu hisse taahhütlerinden mütevellit borçları dolayısıyla hiçbir meblâğ Bankada tutulamıyacaktır. Hiçbir halde, hisselerinden dolayı bir âzaya ödenmesi icabeden meblâğ, Hükümetin âzalıklı alâkası kesildiği tarihten itibaren altı ay geçmedikçe tediyeye edilmeyecektir.

(ii) Tedyat, hisse senetleri Hükümet tarafından tevdi edildikçe ve yukarıda (b) fıkrasında yazılı geri almak bedeli keza yukarıda (e) fıkrasının (i) bendinde yazılı istikraz ve kefaletlerden mütevellit borçları aştığı nispette olmak üzere zaman zaman yapılabilecek ve sabık âza satış bedelini tamamen almaya kadar devam edecektir.

(iii) Tedyat istihkak sahibi memleketin parası ile veya, Banka dilediği takdirde, altınla yapılacaktır.

(iv) Banka, Hükümetin âzalıkla alâkası kalmadığı tarihte mevcut bulunan kefaletler, ikrazlara iştirakler veya ikrazlardan dolayı zarar edip te bu zararın miktarı aynı tarihte zararlara karşılık tutulan ihtiyat miktarını aştığı takdirde: Mezkûr Hükümet, zararlar hisselerin geri alma bedelinin tâyini sırasında hesaba alınmış olsaydı bu bedelden ne gibi bir tenzilât yapılmak lâzım idi ise, o miktarı Bankanın talebi üzerine iadeye mecburdur. Bundan maada, sabık âza Hükümetin, II nci maddenin 5 nci kısmının (ii) bendi mucibince henüz ödenmemiş bulunan hisse taahhütleri kısmı hakkında vâkı olacak herhangi bir ödeme talebine karşı mesuliyeti devam edecektir. Şu kadar ki, bu mesuliyet, hisse senetlerinin geri alma bedelinin tâyini sırasında sermaye yenmiş ve ödeme talebi yapılmış olsaydı bu Hükümetin karşılamak mecburiyetinde kalmış bulunacağı meblâğ ne olacak idi ise, o nispette olacaktır.

(d) Herhangi bir memleketin âzalıkla alâkası kesildiği tarihten itibaren altı ay içinde Banka bu maddenin 5 nci kısmının (b) fıkrası mucibince muamelâtını daimî surette tatil edecek olursa, mezkûr âzanın bütün hakları bu maddenin 5 nci kısmı hükümlerine tevfiakan tâyin olacaktır.

Kısım : 5 - Muamelelerin tatili ve hesapların tesviyesi

(a) Fekalâde hallerde Direktörler Meclisi, Governörler Meclisi tarafından ileride bir nokta nazar ve hareket tarzı dermeyan edilinceye kadaryeni ikraz ve kefaletlere ait muameleleri muvakkaten tatil edebilir.

(b) Banka, mecmu rey haklarının ekseriyetine sahip olan Governörler Meclisinin âzalarının ekseriyetle verecekleri bir karar üzerine yeni ikraz ve kefaletlere ait muameleleri daimî surette tatil edilebilir. Muamelâtın bu suretle tatilinden sonra, Banka bir nizam altında mevcudat ve matlubatının tahakkuk ettirilmesi, muhafazası ve emniyet altında bulundurulması ile borçlarının tesviyesine ait faaliyetinden maada diğer bütün faaliyetlerini durduracaktır.

(c) Bilûmum âzaların, sermayeye iştirak taahhütlerinin talep olunmayan kısmından ve paralarının kıymetten düşmesinden (Madde : II, kısım : 9) mütevellit mesuliyetleri (Borçları), şarta bağlı olanlar da dâhil olmak üzere, alacaklıların bilûmum alacakları ödeninceye kadar devam edecektir.

(d) Bankanın doğrudan doğruya alacaklısı olanların alacakları evvelâ Bankanın mevcutları ile ve sonra da henüz ödenmemiş bulunan hisse taahhütleri dolayısıyla vâkı ödeme talepleri üzerine Bankaya yapılan tediyyatla ödenecektir. Direktörler Meclisi, Bankanın doğrudan doğruya alacaklısı olanlara tediyyat yapmadan evvel, şarta bağlı kalacak sahiplerine bunlarla mütenasip bir tevziatta bulunmağı temin etmek için muktezi gördüğü tertibatı alacaktır.

(e) Aşağıdaki şartlar tahakkuk etmedikçe, yani :

(i) Alacaklılara karşı olan borçlar tamamen ödenmemiş veya karşılıkları temin edilmemiş oldukça, ve

(ii) Mecmu rey haklarının ekseriyetine sahip olan Governörler Meclisi âzaları tevziat yapılmasına ekseriyetle karar vermedikçe,

Sermaye iştiraklerine mahsuben azalan hiçbir suretle tevziatta bulunulmayacaktır.

(f) Yukarıki (e) fıkrası mucibince tevziat yapılmasına dair karar ittihaz edildikten sonra, Direktörler Meclisi, Bankanın mevcutları tamamen dağıtılmaya kadar, âzalara devamlı tevziat yapılmasına üçte iki ekseriyetle karar verebilirler. Bu tevziatın yapılması Bankanın âzalarının her biri nezdindeki alacaklarının önceden tesviye edilmesine bağlıdır.

(g) Banka mevcudunun tevziinden evvel Direktörler Meclisi âzalardan herbirinin elinde bulunan hisse senetlerinin Bankanın mevcut hisse senetlerinin heyeti umumiyesine olan nispetini tesbit edecektir.

(h) Direktörler Meclisi dağıtılacak olan mevcudun tevzi tarihindeki kıymetini, takdir ettikten sonra aşağıdaki şekillerde tevziata başlayacaklardır :

(i) Bankanın elinde, tevziatta kullanılacak mevcut buldukça, her âzaya, kendisi, topraklarında kâin resmî teşekküller veya hükmi şahıslar tarafından çıkarılmış tahvil ve senetlerden, dağıtılacak umumi yekûndaki nispi hissesine kıymetçe teadül eden bir miktar tediye edilecektir.

(ii) Yukarıda (i) bendi mucibince yapılan tediyeden sonra âzaya ödenmesi icabeden bir bakiye kaldığı takdirde, âzanın kendi parasından Bankanın elinde mevcut buldukça, bu bakiyeye kıymet itibariyle muadil bir miktara kadar mezkûr kısım âzanın kendi parasıyla tediye edilecektir.

(iii) Yukarıda (i) ve (ii) bentleri mucibince yapılan tediyelerden sonra âzaya ödenmesi icabeden bir bakiye kaldığı takdirde, Bankanın elinde altın veya âzaca müteber bir paradan mevcut buldukça, bu bakiyeye kıymet itibariyle muadil bir miktara kadar mezkûr kısım altınla veya âzaca müteber para ile tediye edilecektir.

(iv) Yukarıki (i), (ii) ve (iii) betleri mucibince yapılan tediyelerden sonra da Bankanın elinde mevcut kaldığı takdirde, mezkûr bakiye hisseleri nispetinde âzalara dağıtılacaktır.

(i) Yukarıda (h) fıkrası mucibince Bankanın dağıttığı mevcutları alan herhangi bir âza, bu mevcutlar hususunda Bankanın tevziden evvel istifade ettiği haklardan aynen faydalanacaktır.

Madde — VII

Bankanın hukuki vaziyeti, masuniyet (muafiyet) ve imtiyazlar

Kısım : 1 — Bu maddenin gayeleri

Bankanın kendisine tevdi edilen vazifeleri ifa edebilmesi için bu maddede bahis mevzuu olan hukuki vaziyet, masuniyetler ve imtiyazlar, her âzanın topraklarında Bankaya tanınacaktır.

Kısım : 2 — Hukuki vaziyet

Banka bütün icaplarıyla hükmi şahsiyeti ve bilhassa.

(i) Mukavele akdetmek,

(ii) Gayrimenkul ve menkul mallar iktisap ve bunlara tasarruf etmek,

(iii) Dâvacı veya dâvalı olmak,

ehliyetini haiz olacaktır.

Kısım : 3 — Bankanın adli takibata karşı vaziyeti

Banka aleyhine yalnız, Bankanın idarehane açtığı dâva takibine veya adli tebligatı tebelluğa salâhiyetli bir memur bulundurduğu, veyahut da menkul kıymetler çıkardığı veya bunlara kefalet ettiği âza topraklarında kâin vazifeli mahkemeler huzurunda, dâva açılabilir. Şu kadar ki, âzalarda mevcut veya menşei âzalar olan alacaklar dolayısıyla âzalar ve şahıslar tarafından dâva açılmaz. Bankanın emval ve matlubatı her nerede ve kimin elinde bulunursa bulunsun, Banka aleyhine nihai hüküm tefhim olununcuya kadar, her türlü haciz, hapis hakkı ve infaza karşı, masuniyeti haiz olacaktır.

Kısım : 4 — Banka mallarının hacizden masuniyeti

Bankanın emval ve matlubatı her nerede ve kimin elinde bulunursa bulunsun aramaya tekâlifi harbiyeye (Millî Müdafaa mükellefiyeti), zapt vemüsadereye, istimlâke ve icrai veya teşrii tasarruflara müstenit her nevi hacizlere karşı masuniyeti haiz olacaktır.

Kısım : 5 -- Evrak masuniyeti

Bankanın evrakı her türlü tecavüzden masun olacaktır

Kısım : 6 - Banka emval ve matlubatının takyitlerden muafiyeti

Bankanın bilûmum emval ve matlubatı her nevi takyit, nizam, murakabe ve moratoryumdan, bu Anlaşmada derpiş olunan muamelelerin ifasının istilzam ettiği nispette ve bu Anlaşmanın hükümleri dâhilinde, muaf olacaktır.

Kısım : 7 - Muhaberat ve tebligata ait imtiyazlar

Âzalardan herbiri, Bankanın resmî muhaberat ve tebligatına diğer âzaların resmî muhabere ve tebliğlerinin tâbi olduğu muamelenin aynını yapacaklardır.

Kısım : 8 - Erkân ve memurlara ait masuniyet ve imtiyazlar

Bankanın bilûmum Guvernörler ve Direktörler Meclisi âzalarıyla bunların yedek ve vekilleri, müdür ve memurları:

(i) Resmî sıfatla yaptıkları tasarruflar dolayısıyla kanuni takibata karşı masuniyeti haiz olacaklardır; Bankanın bu masuniyeti kaldırması hali müstesnadır;

(ii) Mahallî milliyete mensup olmadıkları takdirde, âzalarca diğer âzaların mümasil derecedeki resmî mümessil ve memurlarına göç takyitleri, yabancılara mahsus kayıt ve tescil mecburiyetleri, mecburi askerlik ve iş mükellefiyeti bakımlarından bahşedilen masuniyetlerle, kam-biyo takyitleri bakımından gösterilen kolaylıklardan aynen istifade edeceklerdir;

(iii) Âzalarca diğer âzaların mümasil derecedeki resmî mümessilleriyle memurlarına seyahat kolaylıkları bakımından yapılan muameleden aynen istifade edeceklerdir.

Kısım : 9 - Vergi muafiyetleri (masuniyetleri)

(a) Banka ile Bankanın malları, matlupları, geliri ve bu Anlaşmanın müsaade ettiği faaliyet ve muameleleri her türlü vergi ve resimlerle gümrük resimlerinden muaf olacaktır. Banka aynı zamanda herhangi bir vergi ve resmin tahsiline veya tediyesine ait mesuliyet bakımından da masuniyeti haiz olacaktır.

(b) Bankanın mahallî vatandaş, mahallî tebaa olmıyan veya diğer mahallî bir milliyete mensup bulunmıyan Direktörler Meclisi âzalarıyla, vekillerine veya aynı haldeki memurlarına verdiği maaşlar ve tahsisatlar hiçbir vergiye tâbi tutulmayacağı gibi, bu gibi maaş ve tahsisatlar dolayısıyla hiçbir vergi tarhedilmeyecektir.

(c) Her kimin elinde bulunursa bulunsun Banka tarafından çıkarılan tahviller veya menkul kıymetlerle bunların temettü veya faizleri:

(i) Bu gibi tahvillerle menkul kıymetleri sırf menşeleri dolayısıyla bir tefrike tâbi tutan; veya,

(ii) Tek hukuki mesnedi yukarıdaki menkul kıymetlerin çıkarıldığı piyasa, ödeneceği veya ödendiği para, veyahut da Bankaca tutulan idarehanenin bulunduğu veya idame olunan işlerin yapıldığı yer olan,

Herhangi bir vergiye - verginin şekli ne olursa olsun - tâbi tutulmayacaktır.

(d) Her kimin elinde bulunursa bulunsun, Bankanın kefalet ettiği tahviller veya menkul kıymetlerle bunların temettü veya faizleri:

(i) Bu gibi tahvillerle menkul kıymetleri sırf Bankanın kefaletini ihtiva ettikleri için bir tefrike tâbi tutan; veya

(ii) Tek hukuki mesnedi, Bankaca tutulan idarehanenin bulunduğu veya idame olunan işlerin yapıldığı yer olan

Herhangi bir vergiye - verginin şekli ne olursa olsun - tâbi tutulmayacaktır.

Kısım : 10 - Madde'nin tatbiki.

Her âza bu maddede ileri sürülen prensipleri kendi kanunlarının ifadesiyle fiiliyata geçirmek maksadiyle hudutları dâhilinde icabeden tasarrufları yapacak ve bu hususta Bankaya tafsilâtı malûmat verecektir.

Madde — VIII**Tadiller**

(a) Bu anlaşmada tadilât yapılmasına mâtuf herhangi bir teklif, ister bir âza memlekette isterse Governörler Meclisi âzalarından birinden veya direktörler Meclisinden sâdır olsun Governörler Meclisi Reisine bildirilecek, Reis de bu teklifi Governörler Meclisine arzedecektir. Teklif olunan tadil Governörler Meclisi tarafından tasvip edildiği takdirde, Banka bunu bütün âzalara mektup veya telgrafla tamim ederek tadili kabul edip etmediklerini soracaktır. Şayet teklif edilen tadilât, mecmuu rey haklarının 4/5 ine sahip olan âzaların 3/5 i tarafından kabul edilirse, Banka bütün âzalara göndereceği resmî bir tebliğ ile keyfiyeti teyit ve tasdik edecektir.

(b) Aşağıdaki hükümlerin tadilini mutazammın tekliflerin yukarıda (a) fıkrasının hükmüne rağmen, bütün âzalar tarafından ittifakla kabul edilmesi şarttır.

(i) Bankadan çekilme hakkı (Madde VI, kısım 1);

(ii) II nci maddenin 3 ncü kısmının (c) fıkrası ile temin olunan haklar;

(iii) II nci maddenin 6 ncü kısmında derpiş olunan mesuliyetin tahdidi;

(c) Tadiller, mektup veya telgrafla yapılan tamimde daha kısa bir müddet tasrih edilmedikçe, bütün âzalara şâmil olmak üzere, tebliğ tarihinden itibaren üç ay sonra meriyete girecektir.

Madde — IX**Tefsir**

(a) Bu Anlaşmadaki hükümlerin tefsirine mütedair olarak herhangi bir Banka âzası tarafından ortaya konan, veya Banka âzalarından herhangi biri ile Banka arasında, veyahut ta âzaların kendi aralarında tahaddüs eden herhangi bir mesele, karara bağlanmak üzere, Direktörler Meclisince arzedilecektir. Eğer meselenin neticesi Direktörler Meclisine âza tâyin etmek hakkını haiz olmıyan bir âzaya hassatan tesir etmekte ise, bu memleket V nci maddenin 4 ncü kısmının (h) fıkrasına tevfikan kendini temsil ettirmek hakkına malik olacaktır.

(b) Direktörler Meclisinin yukarıda (a) fıkrasına tevfikan karar verdiği her halde herhangi bir âza meselesinin Governörler Meclisinin tetkikına arz olunmasını talebedebilir. Governörler Meclisi kararı katî ve nihaidir. Governörler Meclisine müracaatın neticesine intirazen, Banka lüzum gördüğü derecede, Direktörler Meclisinin kararına istinaden hareket edebilir.

(c) Âzalıkla alâkası kalmıyan bir memleket ile Banka arasında, veya Bankanın faaliyetini daimî olarak tatil etmiş bulunduğu zamanlarda Banka ile âzalardan herhangi biri arasında anlaşmazlık çıkaracak olursa, bu gibi anlaşmazlıklar tahkim yoluyla hallolunur. Hakem heyeti, biri Banka, diğeri alâkadar memleket ve bir üsthakem de, taraflarca diğeri bir şekil üzerinde mutabık kalmımiş olmadıkça, Milletlerarası Daimî Adalet Divanının Reisi veya Bankanın kabul ettiği nizamname gösterilecek olan başka bir makam tarafından tâyin edilen kimselerden teşekkül edecektir. Üsthakem, tarafların anlaşamadıkları her hususta, usule mütaallik bütün meseleleri hal ve tesviye etmek hususunda tam salâhiyeti haiz olacaktır.

Madde — X**Muvafakate delâlet**

Banka tarafından bir teşebbüs yapılmadan evvel bir âzanın muvafakatının alınması lâzım oldu-

bu hallerde, VIII inci maddede munderiç hükümler hariç, Bankanın teklif edilen teşebbüsten âzayı haberdar ettiği sırada tesbit edeceği mâkul müddet zarfında âza itirazda bulunmadığı takdirde, muvafakat istihsal edilmiş addolunur

Madde — XI

Son hükümler

Kısım : 1 — Meriyet

Bu Anlaşma, kaydolundukalrı hisse taahhütleri (A) cetvelinde yazılı taahhüt miktarları yekûnunun en aşağı % 65 ini ihtiva eden Hükümetler namına imzalandığı ve bu maddenin 2 inci kısmının (a) fıkrasında işaret edilen vesikalar namlarına tevdi olunduğu zaman meriyete girecek, fakat hiçbir halde 1 Mayıs 1945 den evvel muteber olmayacaktır.

Kısım : 2 - İmza

(a) Bu Anlaşmayı imzalayan her Hükümet kendi mevzuatı dahilinde bu anlaşmayı kabul etmiş olduğunu ve bu anlaşmadan mütevellit vecibelerini ifa edebilmek için lüzumlu tedbirleri almış bulunduğunu bildiren bir vesikayı Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine tevdi edecektir.

(b) Her Hükümet yukarıda (a) fıkrasında işaret edilen vesikayı tevdi ettiği tarihten itibaren Bankanın âzası olacak, ancak bu anlaşma, bu maddenin I nci kısmına tevfikan meriyete girmeden evvel hiçbir Hükümetin âzalığı muteber olmayacaktır.

(c) Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, bu anlaşmaya imza kondukça ve yukarıda (a) fıkrasında işaret edilen vesikalar tevdi olundukça, isimleri A cetvelinde zikredilmiş olan bütün memleketlerin Hükümetleriyle II nci maddenin 1 nci kısmının (b) fıkrası mucibince âzalığa kabul olunan bütün Hükümetleri keyfiyetten haberdar edecektir.

(d) Her Hükümet, bu anlaşmayı imzalayınca, Bankanın idare masraflarına karşılık olmak üzere, her hisse senedine ait bedelin % 1 inin % 1 ini altın veya Amerikan (Birleşik Devletler) dolârı ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine gönderecektir. Bu tediye II nci maddenin 8 nci kısmının (a) fıkrası mucibince yapılması gereken tediye mahsus hesabın matlubuna kaydolunacaktır. Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti bu meblâğları hususi bir mevduat hesabında tutacak ve bunları bu maddenin 3 ncu kısmına tevfikan davet edilen ilk içtimada Banka Governörler Meclisine devredecektir. Bu anlaşma 31 Aralık 1945 e kadar meriyete girmese Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti bu meblâğları göndermiş olan Hükümetlere iade edecektir.

(e) Bu Anlaşma 31 Aralık 1945 tarihine kadar, isimleri A listesinde yazılı memleketlerin Hükümetleri namına imzalamaya açık tutulacaktır.

(f) 31 Aralık 1945 den sonra bu anlaşma II nci maddenin I nci kısmının (b) fıkrası mucibince âzalığa kabul olunan herhangi bir memleketin Hükümeti namına imzaya açık tutulacaktır.

(g) Bu anlaşmayı imzalamakla bütün Hükümetler onu gerek kendi namlarına gerekse müstemlekeleri ve deniz aşırı topraklarıyla himayeleri, hakimiyetleri, hüküm ve nüfuzları ve mandaları altında bulunan bütün topraklar adına kabul etmiş olacaklardır.

(h) Ana vatan toprakları düşman işgali görmüş bulunan hükümetler için yukarıda (a) fıkrasında yazılı vesikanın tevdi bu toprakların kurtarıldıkları tarihten yüz seksen gün sonraya kadar tehir edilebilir. Bu vaziyette bulunan bir hükümet tarafından mezkûr vesika müddetin hitamından evvel tevdi edilmezse, o hükümet namına atılmış olan imza hükümsüz sayılacak ve kaydolunduğu hisselerin yukarıda (d) fıkrasına tevfikan ödenmiş olan kısmı kendisine iade olunacaktır.

(i) Yukarıda yazılı (d) ve (h) fıkraları, anlaşmayı imzalayan her hükümet hakkında imza tarihinden itibaren meri olacaktır.

Kısım: 3. — Bankanın açılış merasımı.

(a) Bu anlaşma bu maddnin I nei kısmı mucibince meriyete girer girmez, her âza memleket Guvernörler Meclisine bir âza tâyin edecek ve A cetvelinde kendisine en çok sayıda hisse senedi tahsis olunan âza, Guvernörler Meclisini ilk toplantıya davet edecektir.

(b) Guvernörler Meclisinin ilk toplantısında, muvakkat Direktörler Meclisi âzalarının seçilmesine ait tedbirler alınacaktır. A cetvelinde kendilerine en çok sayıda hisse senedi tahsis olunan beş memleketin hükümetleri muvakkat Direktörler Meclisindeki âzalarını tâyin edecektir. Bu hükümetlerden biri veya daha fazlası henüz âza olmamışsa, bunların Direktörler meclisinde işgal etmek hakkını haiz oldukları âzalıklar, mezkûr Hükümetler âza oluncuya kadar en geç 1 Ocak 1946 ya kadar münhal kalacaktır. Muvakkat Direktörler Meclisinin 7 âzası (B) cetvelinin hükümlerine tevfiқан seçilecektir. Bu âzalar 1 Ocak 1946 dan sonra mümkün olan en kısa bir zamanda yapılacak olan ilk mütat Direktörler Meclisi seçimine kadar vazifede kalacaklardır.

(c) Guvernörler Meclisi salâhiyetlerinden herhangi birisinin kullanılmasını muvakkat Direktörler Meclisine devredebilir Direktörler Meclisine devri caiz olmıyan salâhiyetler bu hükümden hariçtir.

(d) Banka muamelâta başlamak üzere olduğunu âzalara ihbar edecektir.

Tek nüsha olarak Vaşington'da tanzim olunan bu Anlaşma muhafaza edilmek üzere Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin Evrak Mahzenine tevdi olunacaktır. Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti bu nüshanın musaddak birer suretini(A) cetvelinde isimleri yazılı bütün Hükümetlerle II nei maddenin 1 nei kısmının (b) fıkrası mucibince âzalıkları tasvip olunan bütün Hükümetlere gönderecektir.

A - Cetveli

	Amerikan (Birleşik Devletler) dolâr olarak milyon hesabıyla		Amerikan (Birleşik Devletler) dolâr olarak milyon hesabıyla
Avustralya	200	İran	24
Belçika	225	Irak	6
Bolivya	7	Liberya	0,5
Brezilya	105	Lüksemburg	10
Kanada	325	Meksika	65
Şili	35	Felemenk	275
Çin	600	Yeni Zelanda	50
Kolombiya	35	Nikaragua	0,8
Kostarika	2	Norveç	50
Küba	35	Panama	0,2
Çekoslovakya	125	Paraguay	0,8
Danimarka	+	Peru	17,5
Dominikan Cumhuriyeti	2	Filipin	15
Ekvador	3,2	Polonya	125
Mısır	40	Cenubi Afrika Birliği	100
Salvador	1	S S. C. B.	1 200
Habeşistan	3	Birleşik Krallık	1 300
Fransa	450	Birleşik Devletler	3 175
Yunanistan	25	Uruguay	10,5
Guatemala	2	Venezuela	10,5
Hayti	2	Yugoslavya	40
Honduras	1		
İzlanda	1		
Hindistan	400		
			9 100

[+] Danimarka'nın kaydolunacağı hisse taahhütleri, Danimarka bu Anlaşmanın hükümlerine tevfikân iltihakı kabul ettikten sonra Banka tarafından tâyin olunacaktır.

Direktörler Meclisine âza seçimi

1. Direktörler Meclisi âzalarının seçimi V nci maddenin 4 neü kısmının (b) fıkrası mucibince rey vermek salâhiyetini haiz bulunan Guvernörler Meclisi âzalarının hafi reyleriyle yapılır.

2. Müntahap Direktörler Meclisi âzaları için rey verilirken, rey vermeğe salâhiyetli olan Guvernörler Meclisi âzalarından her biri, kendisini tâyin eden âzanın V nci maddenin 3 neü kısmı mucibince haiz olduğu reylerin hepsini bir şahsa verecektir. En çok rey kazanan 7 kişi Direktörler Meclisi âzası olacaktırlar; şukadar ki, seçimde kullanılmak imkânı bulunan reyler yekûnunun yüzde 14'nden az rey alan kimse seçilmiş sayılmaz.

3. Birinci seçimde 7 kişi seçilmiş olmazsa, ikinci bir seçim yapılacaktır. Enaz rey alanın namzet gösterilemeyeceği bu intihaba yalnız (a) birinci seçimde kazanamıyan bir kimseye rey vermiş olan Guvernörler Meclisi âzalarıyla, (b) seçilen bir kimseye verdikleri reylerle bu şahsın aldığı rey sayısını aşağıda 4 sayılı bent mucibince seçimde kullanılmak imkânı bulunan reylerin yüzde onbeşinin üstüne çıkarmış sayılan Guvernörler Meclisi âzaları iştirak edecektir.

4. Guvernörler Meclisi âzalarından biri tarafından verilen reylerden dolayı herhangi bir şahsın aldığı reylerin seçimde kullanılmak imkânı bulunan yekûna nispetle yüzde onbeşten yukarı çıkıp çıkmadığının tâyininde: Bu nispetin en çok rey hakkına sahip olandan başhyarak rey hakkı sırasıyla yüzde onbeş haddini buluncıya kadar, Guvernörler Meclisi âzalarınca o şahıs lehine kullanılan reyleri ihtiva ettiği farzolunur.

5. Guvernörler Meclisi âzalarından biri tarafından verilen reyler, bir kimsenin aldığı reylerin yüzde onbeşten yukarı çıkmasını mucip olsa bile, yüzde onbeş nispetine varılmasını temin etmek maksadiyle bunların sıra dahilinde kısmen hesaba alınması icabettiği takdirde, mezkûr reylerin tamamı bu maksatla kullanılmış farzolunur.

6. İkinci seçimden sonra da 7 kişi seçilmiş bulunmadığı takdirde, 7 kişi seçilinceye kadar aynı minval üzere başka seçimler yapılacaktır; ancak, 6 kişi seçildikten sonra 7 neisinin mütebaki reylerin nispî ekseriyetle seçilebilmesi ve bu reylerle seçilmiş sayılması şarttır.

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 20 . II . 1947 ve 1/76

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 21 . II . 1947 ve 4/220

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları : 3 12

4 122,157:163,163:169,232,248,255,261,
289:293